The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVERINS
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
APR 6 1954
DEPT. OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

LATVIJA
AMERIKĀ

27./255. n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 7. APRĪLĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVERINS,
103—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
sīkuma daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

LATVIEŠI VISĀ BRĪVAJĀ PASAULĒ SUMINA TEODORU REITERU

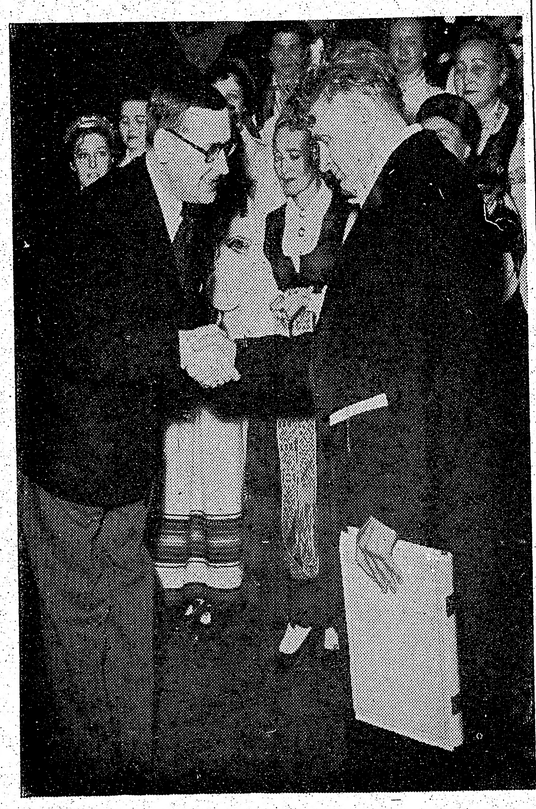

T. REITERA JUBILEJAS KONCERTĀ STOKHOLMAS KONCERTA NAMA LIELAJĀ ZĀLĒ, 28. MARTĀ PROF. ARVIDS NORĪTIS PASNIEDZA TEODORAM REITERAM ADRESI AR LATVIEŠU SVEICIENIEM NO VISAS BRĪVĀS PASAULES.

AN apspriedīs vergu darbu PSRS

Trimdinieki neapmierināti ar izmeklēšanu

Apvienoto Nāciju Ekonomiskā un sociālā padome 30. martā sanāca uz savu 17. sesiju. Šīs sesijas darba kārtībā ir arī jautājums par vergu darbu Padomju Savienībā. Speciāli ieceltā komiteja Indijas delegāta Mudaliāra vadībā iesniedza padomei savu ziņojumu pag. gada beigās. Trīs igauņu studenti toreiz sarīkoja demonstrāciju padomes sēdes laikā.

Trimdinieku organizācijas seko šim jautājumam ar lielu interesi. Šinīs dienās Ņujorkā uz apspriedi sanāca 22 dažādo tautību trimdas organizāciju pārstāvji un izraudzīja komiteju, kas pētīs, kādi soļi speramī lai vergu darba jautājums Padomju Savienībā tiktu pienācīgi apgaismots Apvienotās Nācijās, izmantojot jaunākos materiālus, kādi iegūti šinī jautājumā. Komitejā kā latviešu pārstāvis ieiet KLB priekšsēdis Dr. V. Māsēns. Komiteja nosūtījusi vēstuli ASV valstssekretāram Dallesam, norādot uz minētiem apstākļiem.

Vergu darba pētīšanas komitejas ziņojums AN Ekonomiskai un sociālai padomei — ir izsaucis zināmu neapmierinātību trimdinieku aprindās; tai pārmet pārāk aturīgu un izvairīgu nostāju pret vergu darbu Padomju Savienībā. Sakarā ar to Latvijas sūtniecības Vašingtonā lietvedis Dr. A. Dinbergs š. g. janvārī iesniedza AN ģenerālsekretāram D. Hammaršeldam notu, kurā norāda, ka komitejas ziņojumā ir tendence, pirmkārt, padarīt neskaidru Baltijas nāciju politisko stāvokli un, otrkārt, atturēties no pienācīga atzinuma par spaidu darbu esmi Baltijā. Tā, piemēram, komitejas ziņojumā aizrādīts, ka tā „nav saņēmusi nekādu informāciju par deportēto pašreizējo likteni" un tādēļ komiteja šinī gadījumā „atturas taisīt jebkādu lēmumu". Tālāk komitejai pārmet, ka tā pamatojusi savus atzinumus galvenokārt uz padomju likumiem un instrukcijām, bet nav piešķīrusi pienācīgu vērību izbēgušo deportācijas upuru un trimdinieku liecībām.

Sakarā ar Ekonomiskās un sociālās padomes sesijas atklāšanu, Igauņu vispasaules padome kopā ar Igauņu nacionālo komiteju Savienotās Valstīs tagad iesniegušas AN ģenerālsekretāram rakstu, kurā ierosina atjaunot izmeklēšanu vergu darba jautājumā, pieprasot piešķirt lielāku vērību no vergu darba nometnēm izbēgušo liecībām. Tāpat igauņi ierosina nodibināt pastāvīgu komiteju vergu darba lietā (līdz šim darbojās ad hoc komiteja). Šī iesnieguma noraksti nosūtīti ASV galvenajam delegātam Apvienotās Nācijās H. Kabotam Lodžam un ASV pārstāvim Ekonomiskā un sociālā padomē Prestonam Hočkisam.

BTF IESNIEGUMS GENOSIDA LIETĀ

AN ģenerālsekretāram un Kanadas valdībai

Kā jau mūsu laikrakstā ziņojām, Baltijas tautu federācija Kanadā š. g. martā iesniedza Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram un Kanadas ārlietu ministram plašāku memorandu genosida jautājumā. Iesniegumu BTF uzdevumā parakstījis tās toreizējais prezidents māc. A. Lūsis. Tagad, pēc apmēram divi nedēļām, saņemtas atbildes. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāriāta vēstuli parakstījis Egons Ranshofens - Wartheimers, un vēstulē teikts, ka speciālā izmeklēšanas komisija vergu darbu jautājumā savu darbību jau izbeigusi. Tās sagatavotais ziņojums iesniegts AN Ekonomiskai un sociālai padomei, kur par to paredzamas diskusijas. Saskaņā ar instrukciju: **AN ģenerālsekretāriāts tagad varot iet tikai vienu ceļu, proti, nodot Baltijas tautu federācijas iesniegumu tai valstij, kas apsūdzēta. Iesniedzēja vārdu vai identitāti varot arī neminēt. Bet tā kā šai gadījumā iesniedzēja esot organizācija, tad Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāriāts pieņem, ka iesniedzēja identitāte nav slēpjama, un rakstu virzīs tālāk pēc piederības. BTF lūgta piesūtīt vēl dažas kopijas.**

Protams, ka ejot šādu ceļu, BTF iesniegumam nebūs efektīgas iedarbes un tas būs tikai oda dūriens zilona mugurā. Bet zīmīgi ir tas, ka šoreiz uz iesniegumu ir saņemts vismaz ātra atbilde, un tas, kā dažkārt gadījies, ka iesniegums nav nozudis AN kanceleju rakstāmgaldos.

Kanadas ārlietu viceministrs apstiprina BTF iesnieguma saņemšanu un solās rakstu ievērot tādā gadījumā, ja šis jautājums tiktu pacelts AN pilnsapulcē. Ekonomiskais un sociālais koncils AN darbu sāka 30. martā.

Par iesnieguma kopijas saņemšanu ziņojusi arī Sav. Valstu pārstāvja AN kanceleja.

KOMŪNISTU MASAS INDOĶĪNĀ

NESPĒJ SALAUZT FRANČU PRETESTĪBU

Dienām ilgie, artilerijas atbalstītie komūnistu kājnieku uzbrukumi pret franču nocietinājumiem Dien Bien Phu ielejā līdz šim palikuši bez panākumiem. Izplētņu lēcēji ierodas aizstāvjiem talkā. Tuvākās dienās paredzēts uzsākt ievainoto karavīru masveidīgu izvešanu no ielenktā franču cietokšņa.

Parīzē. Francijas galvaspilsētā saņemtas ziņas, ka Dien Bien Phu ielejas aizstāvjiem sūtītie palīgspēki — franču izplētņu lēcēji — laimīgi sasnieguši savu gala mērķi. Franču aizstāvji joprojām cīnās. Pagājušā nedēļā militārie lietpratēji pareģoja, ka, ja frančiem izdodas noturēties līdz svētdienai, tad komūnistu uzbrukumu var ieskatīt par atvairītu. Frančiem izdevās noturēties līdz svētdienai. Kaut arī ienaidnieka masu uzbrukumi sāk mazināties, par vispārējas komūnistu ofensīvas beigām tomēr vēl nevar runāt. Dien Bien Phu nocietinājumu komandieris paziņojis augstākai franču virspavēlniecībai, ka viņa vīru morāle esot augsta un ka viņi noturēšot komūnistu uzbrukumu.

Viens no lielākiem franču vājuma punktiem ir aviācijas trūkums. Nav tā, ka frančiem lidmašīnu nemaz nebūtu, bet to skaits ir nepietiekošs, un tās ir samērā vecas. Lielā steigā nepieciešami transportlidmašīnu un bumbvedēju papildinājumi. Tikai tad, ja var pajauties uz iespaidīgu Dien Bien Phu ielejas aizstāvju apgādi un ievainoto izvešanu, kā arī uz ienaidnieka sagatavošanas pozīciju bumbošanu, franči var cerēt panākt noteiktu uzvaru pār komūnistiem.

Vispārējais noskaņojums pašreiz ir par labu frančiem, t. i. tie, kas domāja, ka Dien Bien Phu kauja jau sen ir zaudēta, tagad ir mainījuši savus ieskatus.

Cerības par franču varbūtēju uzvaru radušās sakarā ar aizstāvju ārkārtīgo fizisko izturību un augsto morāli. Komūnistu uzbrukumi nevar ilgt mūžīgi. Ja arī viņu dzīvā spēka rezerves būtu neizsmeļamas, nekas tomēr neliecina, ka tās jau atrastos frontes joslā; milzīgie zaudējumi ir labākais pierādījums, ka arī otrā komūnistu masu ofensīva pret Dien Bien Phu ielejas nocietinājumiem tuvojas beigām.

Otra komūnistu lieluzbrukuma sākumā franči žēlojās, ka ienaidnieks uzbrūkot tik slēgtās masās un tādā skaitā, ka viņu ieroči vienkārši nespējot uzbrucējus apšaut. Pēdējās dienās gan, laikam, komūnistu rindas ir pietiekami paretinātas. Aizstāvjiem līdz šim ir izdevies tikt galā ne vien ar visiem komūnistu uzbrukumiem, bet viņi paši vairākas reizes ir pārgājuši prettriecienos, lai iegūtu izdevīgāku frontes stāvokli.

Izplētņu lēcēju palīgspēku ierašanās, lai arī tā nebija skaitliski pietiekama, bija neatsverams morāls atbalsts.

Līdz šim frančiem lielas grūtības ar ievainoto izvešanu no Dien Bien Phu. Tagad franču galvenā mītne Indoķīnā izdevusi rīkojumu mobilizēt visas brīvās lidmašīnas ievainoto izvešanai, jo ielenktās ielejas virspavēlnieks, kaut arī pārliecināts, ka ienaidnieka uzbrukumus apturēs, paziņojis, ka komūnistiem nepadosies, un, ja nepieciešams, cīnīsies līdz pēdējam vīram. Ielenkuma dēļ atkāpšanās ir neiespējama.

Sūtnis A. Spekke drīzumā dosies uz ASV

Roma. (VL) — Pēc tam, kad Valsts departaments bija paziņojis Latvijas ārkārtējo pilnvaru turētājam sūtnim K. Zariņam, ka piekrīt bij. Latvijas sūtņa Romā prof. Arnolda Spekkes iecelšanai par jauno sūtni Vašingtonā, sūtņa prof. A. Spekkes pirmais solis bija uz Vatikāna raidītāju, lai teiktu savu pirmo uzrunu latviešu tautai aiz dzelzs priekškara.

„Laiki ir briesmīgi, tie ir liktenīgu dzirnu laiki, kas malj cilvēku kaulus un cilvēku dvēseles," aizkustinājumā teica jaunais sūtnis, un solīja netaupīt savus spēkus Latvijas ātrākai atbrīvošanai no boļševiku jūga.

Prof. Spekke pašreiz kārto izbraukšanas formalitātes un viņš cer ierasties savā jaunajā darba vietā aprīļa beigās. Tomēr maz ticams, ka jaunajam ministram izdosies jau piedalīties ALAs kongresā Klīvlendā.

KANADA UN ASV sadarbojas ziemeļu aizsardzībā

Kanada un Sav. Valstis sadarbojušās divu līniju radara un uztveršanas lidlauku izbūvē šī kontinenta ziemeļos un tagad, pēc ārlietu ministra Pīrsona izteicieniem, apsveŗ trešā — gaisa bazu loka vajadzību. Ārējo attieksmju konferencē čikāgā viņš paskaidroja, ka šinī jautājumā nevarot sniegt sīkākas ziņas, bet apzīmēja jauno pasākumu par „patiesi grandiozu".

Pašlaik Kanada reprezentēta Ziemeļatlantijas organizācijas karaspēkā ar vienu armijas brigādi, 300 pirmās šķiras strūklu lidmašīnām un 35 kuģiem.

Maskava pievienojas varbūtējām sarunām

Atbruņošanās un atomkontroles jautājumos

Apv. Nāc. no Ņujorkas ziņo, ka Rietumu lielvalstis nākušas ar jaunu priekšlikumu par sarunu uzsākšanu vispārējās bruņošanās ierobežošanas un atomkontroles jautājumos. Sav. Valstis, Anglija un Francija pieprasīja Apvienoto Nāciju Atbruņošanās komitejas sēdes sasaukšanu tuvākā nākotnē. Pie Atbruņošanas komitejas paredzēts nodibināt jaunu apakškomisiju, kurā būtu pārstāvētas visas atomenerģiju ražojošās valstis, lai slepenās sēdēs vaj nu Vašingtonā, Ņujorkā vai arī kādas citas lielvalsts galvaspilsētā mēģinātu panākt vienošanos atomjautājuma labvēlīgai atrisināšanai.

Padomju Savienības Apvienoto Nāciju pārstāvis Andrejs Višinskis sabiedroto priekšlikumu esot pieņēmis, apsveicot iespēju jaunu sarunu sākšanai.

Par gaidāmām sarunām atbruņošanās jautājumā oficiāli informēts arī 12 valstu komitejas priekšsēdētājs marta mēnesī — Ķīnas Dr. Ģiangs, kas paziņojis, ka komitejas sēdi varētu sasaukt nākošās nedēļas vidū.

Pie Atbruņošanas komitejas paredzētajā apakškomitejā ietilptu Sav. Valstis, Kanada, Anglija, Francija, Padomju Savienība un vēl viena vai divas citas valstis. Šo valstu pārstāvjiem būtu tiesības pārrunāt atbruņošanās un bruņošanās ierobežošanas jautājumus,sākot ar mašīnšautenēm un beidzot ar ūdeņražbumbām. Iespējams, ka sarunu turpinājumā runās arī par Sav. Valstu prezidenta pagājušā gada priekšlikumu dibināt atomklēti atomenerģijas uzkrāšanai un izmantošanai miera laika rūpniecībā un saimniecībā.

„ŪDEŅRAŽBUMBA — LABĀKAIS IEROCIS MIERAM"

Kaut gan pēc amerikāņu fiziķu domām, tagad ir iespējams ražot tāda apmēra ūdeņražbumbu, kas spētu iznīcināt visas Sav. Valstis, Anglijas ārlietu ministrs Īdens uzsver, ka ūdeņražbumba ir labākais ierocis mieram.

Runājot Belfastē, Anglijas ārl. ministrs Īdens sacīja, ka tikmēr, kamēr nav panākta pārējo ieroču ražošanas ierobežošana, nevar būt ne runas par ūdeņražbumbas aizliegšanu.

„Šis atomierocis un mūsu lielā paļāvība uz to līdz šim ir attaisnojis uz sevi liktās cerības, pasargādams mūs no kara un darbodamies kā brīdinājums katram, kas būtu domājis par kara sākšanu."

Tai pašā laikā Īdens arī uzsvēra, ka Anglija ir gatava uzsākt sarunas par vienošanos samazināt kā atomieroču, tā arī pārējo ieroču ražošanu.

Ūdeņražbumbu sprādzienu atskaņas Maskavā

Padomju Savienība ieskata atomieroču aizliegšanu kā pilnīgi nepieciešamu piesardzības soli; tai pašā laikā viņa nepievienojas sabiedroto priekšlikumam, kas paredz kontrolkomisijas dibināšanu, kas raudzītos, lai vienošanās atomjautājumā tiktu ievērota.

Maskavas radio ziņo, ka amerikāņu ūdeņražbumbas izmēģinājumi tagad skaidri pierādījuši pieaugošo nepieciešamību panākt starptautisku vienošanos par atomkara aizliegšanu.

Maskavas radiozinojums nāca sakarā ar krievu sensacionālo piedāvājumu darboties līdz Ziemeļatlantijas organizācijā. Šai sakarā komūnistu partijas laikraksts Pravda izsakās, ka Pad. Savienība arī turpmāk aizstāvēs atbruņošanās domu — ieroču un armiju samazināšanu un darīs visu iespējamo, lai panāktu vienošanos aizliegt atomieroču lietošanu masveidīgai cilvēku iznīcināšanai.

Amerikāņi pārliecināti, ka Klusā okeana ūdeņražbumbu izmēģinājumi komūnistus pietiekami iespaidojuši, lai pēdējie mēģinātu sākt runāt par patiesu sadarbošanos. Maskavas radio atkārtoti uzsver ūdeņražbumbas milzīgo iznīcības spēku, paskaidrojot, ka vienas šādas bumbas eksplozija var iznīcināt tūkstošiem gadu ilgu cilvēku darbu.

Nēru aicina pārtraukt ūdenražieroču ražošanu

Runājot Indijas parlamentā, Nēru teica, ka vienīgā cerība, kā nākotnē izvairīties no šīlākas atomieroču attīstības, būtu nekavējoties panākt kompromisu Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā, kam pašreizējie atomeksperimenti būtu jāpārtrauc vismaz tik ilgi, kamēr abas valstis spētu panākt vienošanos šī draušmīgā ieroča tālākas izveidošanas ierobežošanā.

„Mums stāsta," sacīja Nēru, „ka ūdeņražbumba ir kā Sav. Valstu, tā arī Padomju Savienības rīcībā. Abas valstis pēdējo divu gadu laikā ir nodarbojušās ar šī draušmīgā ieroča izmēģināšanu, un šo mēģinājumu rezultāti ir pierādījuši, ka ūdeņražbumba ir visspēcīgākais iznīcības ierocis, kāds jebkad bijis cilvēka rokās."

„Miljoniem cilvēku var tikt iznīcināti ar vienu vienīgu sprādzienu," turpināja Indijas ministru prezidents, „tā ir šausmīga nākotne un tā attiecas uz valstīm un cilvēkiem visā pasaulē.

Savas parlamenta runas nobeigumā Nēru nāca ar priekšlikumu, lai ierobežotu ūdeņražbumbas attīstību:

1. Nekavējoties panākt vienošanos pasaules lielvalstu starpā ūdeņražbumbu tālāku izmēģinājumu pārtraukšanai.

2. Nekavējoties sasaukt Apvienoto Nāciju Atbruņošanās komisijas sēdi, kurā pārrunātu ūdeņražbumbas tālākās izveidošanas jautājumu.

3. Ūdeņražbumbas noslēpuma un tās konstrukcijas apraksta atklāta publicēšana, kam sekotu bumbas iznīcināšanas spēju apraksts.

4. Visas pasaules valstu un tautu aktīva līdzrunāšana atomjautājumā, pasvītrojot cilvēku apdraudējumu.

STARTA ŠĀVIENU GAIDOT

Vidējo Austrumu arabi un žīdi gatavi kara sākšanai

Jau septiņi gadi Apvienotās Nācijas ir rūpējušās par žīdu un arabu attieksmēm Vidējos Austrumos, un tas ir bijis gaužām grūts un nepateicīgs pienākums. Tikai Apvienotām Nācijām arabi un žīdi var pateikties par savu līdzsinējo pastāvēšanu, bet kā vieni, tā otri pateicības vietā ir gatavi kost sava barotāja rokā.

Ar Apvienoto Nāciju rezolūciju 1947. gadā bija likts pamats Izraēlas neatkarībai. Žīdi un arabi var pateikties Apvienotām Nācijām par 1949. gadā izstrādātiem pamiera noteikumiem un parakstīto pamieru. Un tikai ar Apvienoto Nāciju nenogurstošo darbu un pūlēm pamiers Vidējos Austrumos ir ildzis līdz 1954. gadam.

Pēdējā laikā Apvienoto Nāciju nozīme tomēr ir mazinājusies. Vispirms jau nav izdevies Vidējo Austrumu pamiera līgumu pārvērst miera līgumā. Līdz ar to Apvienoto Nāciju ietekme sāk mazināties, un pamiera nelievērošanas gadījumi sāk kļūt arvienu biežāki. Rodas iespaids, ka gadiem ilgi darināto un lāpīto pamiera čaula kādu jauku dienu vienkārši ņems un izjuks, atjaunojoties kara darbībai žīdu un arabu starpā. Katrā ziņā Izraēla šoreiz būs sev savākusi krietni daudz pretinieku. Līdz šim tikai runāja par visa arabu bloka nostāšanos pret Izraēlu, kaut gan tiešas nesaskaņas pēdējai bija tikai ar Sīriju un Jordānu. Tagad nākusi klāt arī Ēģipte, jo pagājušās sestdienas robežsadursmē ar Izraēlu nogalināti un ievainoti vairāki ēģiptiešu karavīri. Arabu bloks arvienu tiešāk un tiešāk tiek iejaukts attieksmju paasināšanā ar Izraēlu.

Francijā karavīri nedrīkst nodarboties ar politiku

Vienīgais franču māršals paliek bez amata

Parīzē. Francijas valdība atbrīvojusi savu augstāko armijas virsnieku maršalu Žuanu no visiem pienākumiem Francijas armijā. Maršals Žuans ir arī Ziemeļatlantijas organizācijas armijas rietumu frontes virspavēlnieks. Vēl nav zināms, vai viņš būs spiests arī šo posteni atstāt.

Maršala Žuana kritiens nāca sakarā ar viņa izteiktām piezīmēm kādā runā pirms apmēram desmit dienām. Žuans, tāpat kā daudzi francūži pretojas Eiropas armijas idejai ar pašreizējiem noteikumiem. Pēc Žuana domām, frančiem pienāktos lielāka noteikšana par savu nacionālo armiju. Tai pašā laikā pašreizējā Francijas valdība pārliecināta, ka Eiropas armijas līgums ir apmierinošs un ka būtu jāpasteidzas ar tā ratificēšanu. Bet ir jautājums, vai valdībai izdosies panākt pietiekamu vairākumu parlamentā šī jautājuma pieņemšanai.

Tagad, ar Žuana atlaišanu valdība plašās sabiedrības aprindās būs nostādīta pavisam nepatīkamā gaismā.

Viens no galvenajiem „vainīgajiem" Žuana atlaišanā ir Francijas ministru prezidents Lanjels. Pēc maršala runas ministru prezidents bija uzaicinājis Žuanu ierasties pie sevis un sniegt paskaidrojumus par runā izteiktām piezīmēm, kas nesaskanēja ar Lanjela valdības viedokli. Maršals ministru prezidenta aicinājumu vienkārši ignorēja un līdz ar to kļuva bezdarbnieks.

Pirmās maršala Žuana atlaišanas atbalsis jau paspējušas nepatīkami atskaņoties Francijas aizsardzības ministra Plevēna ausīs. Un šoreiz tas ir jāsaprot tieši, jo pēc kādas Plevēna runas 3.000 pārskaitušies kara veterāni, sašutuši par Žuana atlaišanu, uzbruka bezspēcīgajam aizsardzības ministram un to pamatīgi izplaukāja un izplūkāja.

Sakarā ar iespējamu Ziemeļatlantijas organiācijas posteņa atstāšanu maršals Žuans esot izteicies, ka to darīšot tikai tad, ja būšot pārliecināts, ka viņa vietā tiks iecelts kāds cits franču virsnieks. Citādā gadījumā viņš atteikšanos no amata Ziemeļatlantijas organizācijā ieskatītu par vienkāršu dezertēšanu.

KRIEVIEM ESOT SLĀPEKĻA BUMBA

ANGLIJĀ SAŅEMTAS ZIŅAS, IT KĀ KRIEVI BŪTU UZSĀKUŠI N BUMBAS GATAVOŠANU

Londonā. — Bijušās Anglijas sociālistu valdības ārlietu ministrs, tagadējais strādnieku partijas pārstāvis Herberts Morisons kādā runā sacija, ka viņam ienākušas netiešas ziņas, it kā krievi būtu uzsākuši N bumbas ražošanu; tā esot vēl spēcīgāka par H-bumbu.

Kaut gan angļu zinātnieki steigušies paskaidrot, ka pašreizējos apstākļos neesot domājams, ka krieviem būtu izdevies izgatavot slāpekļa bumbu, Morisons šādu iespēju pielaiž, pasvītrodams, ka sākumā arī A un vēlāk H bumbas ieskatītas par neiespējamām.

KANADA VADOŠĀ TĒRAUDA RAŽOTĀJA

Nedaudzos pēdējos gados Kanadas tērauda produkcija ir pieaugusi daudz lielākos apmēros nekā citās galvenās tērauda rūpniecības zemēs visā pasaulē. Laikā no 1937. g. līdz 1950. gadam Kanadas produkcija ir pieaugusi par 127 procentiem. Tai pašā laikā produkcija Savienotās Valstīs pieaugusi par 76 procentiem un Lielbritanijā — par 21 procentu.

Kopš 1950. gada Hamiltonas un Susanmerijas tērauda rūpniecības, kā arī Jaunskotijas Sidnejas tērauda cepļi ir izdevuši vai paredzējuši izdot vēl papildus $150 miljonu uzņēmumu paplašināšanai. Kad tas būs paveikts, Kanada būs pēc lieluma 7. pasaulē tērauda ražotāju vietā.

Sestdien, 10. aprīlī, pl. 7.30 vakarā, 570 Shaw St.
KOMERCSKOLAS AUDITORIJĀ, TORONTO
PULKV. V. JANUMA REFERĀTS
pēc tam St. Catharines un Niagaras vīru koŗa
VIESTURS KONCERTS
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem
Visi latvieši laipni ielūgti izmantot izdevību satikties ar pulkvedi V. Janumu
DV TORONTO NODAĻA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TRIMDAS SPOGULĪ

ARVĪDS ZAĶIS

Laika ritmā aizsteidzas diena pēc dienas, un jubileju kārie šoruden varēs pacelt glāzes un uzsaukt tostus mūsu izdzītības pirmajam gadu desmitam. Viss mainās ātri — bēgļu vezumiem līdzi skrējušie bērni nu jau izauguši lieli, zalokšņu matos jau pavīd pa sirmam pavedienam, un cik gan nav tādu, kas loloto atceļu nestaigās vairs nekad — latviešu kaulus sedz rāvainās Krievzemes purvu dūņas, gūsta un nometņu kapsētu smilts. Nav vajadzīgs spogulis, lai arī dzīvi palikušie zinātu, ka šis laiks ir ievilcis dziļākas rievas arī viņu sejās.

Bet ir kāds spogulis, kas attēlo trimdas ļaudis un viņu dzīvi pašreizējā laikā — mūsu laikraksti. Ar nesaudzīgu nežēlību tas atsedz mūs visā kailumā, un, ak Dievs, cik nožēlojami mēs tajā izskatāmies! Nē, nē — tas nav greizais spogulis — greizi esam mēs paši. Melns uz balta, un vēl vairāk starp rindām ir redzams mūsu dzīves atspulgs, kur valda ķildas un kombinācijas, neiecietība un skaudība. Glaimi, vēlēšanās „sadot" un pašslavināšanās tur jaucas cita ar citu, dažs nākotnes „dižēnais" pūlas aizskalot savus pagātnes traipus šīsdienas intrigu zaņķī, un tikai retumis, sīki un neievēroti, dienas gaismu ierauga daži droši un patiesi vārdi bez ienaida vai baiļu piejaukuma. Un cik rindu gan neapgulstas redakciju papīru grozos vai nenosmok zem „cenzūras" sarkanā zīmuļa švīkām tikai aiz redaktoru baidēm, ka dažs teikums tur varētu nepatikt kādam maizestēvam vai dižotnes pārstāvim!

Mēs rakstām un lasām par ķīviņiem no baznīcu pagalmiem līdz sporta laukumu skrejceļiem, un ik uz soļa dzirdam žēlošanos par vienkāršā trimdas cilvēka augošo vienaldzību un pasivitāti pret cēliem pasākumiem un dēvējam atkritējus „par tautas zaļā dzīvības koka atlūzušiem zariem". Bet kāpēc netiek rakstīts par to, kamdēļ ir radusies šī neuzticība sekmīgiem saukļiem? Kāpēc esam baidījušies šīs parādības cēloni saukt īstajā vārdā.

Mums netrūkst ne jaunbagātnieku, nedz seno dienu „ēnu". Mums ir cerības ar augošu vai dilstošu tendenci, un simtiem biedrību un organizāciju, kuŗu eksistence ir atkarīga no vienkāršā trimdinieka sūrā darbā nopelnītā naudas maciņu satura. Sirdis bieži vairs nav šo biedrību pamatā, — ir tikai salta aprēķina diktētas un veiklu roku aprakstītas papīra lapas, kam piešķirts skanīgs vārds — statūti. Trimdiniekam neatliek laika izurbties cauri papīru kaudzēm, lai atšķirtu graudus no sēnalām un orientētos šajā chaosā. Viņš iet īsāko ceļu — pārcērt Gordija mezglu, un neuzticības pilns, noiet malā. Nevainosim viņu par to, klusi savā sirdī tas bieži vien ir lielāks patriots par to, no kuŗa mutes nāk patosa pilni vārdi, veiklu žestu pavadīti. Nostājies malā, viņš klusi vēro, vai vārdiem sekos arī darbi, jeb vai viss tas ir tikai veikls inscenējums vai aranžējums kādam iecerētam nākotnes veikalam. Kā gan lai dāvā uzticību tām prominencēm, kas mūsu karavīriem aiz gūsta žoga novēlēja izciest pelnīto un Dieva uzlikto sodu?! Vai tiem virsniekiem, kuŗi lamāja savus latviešu padotos, bet pieņēma pamatstāju vācu kaprāļu priekšā? Ko lai saka par tiem daudzajiem nometņu vadītājiem, kuŗi nākotnes kombināciju iecerē rādīja savu mugurkaulu lokanību UNRRA's seržantiņiem par godu rīkotos koncertos ar sekojošiem rautiem? Aizmirstības plīvurs šos faktus vēl nav aizsedzis, un šodien to visu varam atcerēties ar smaidu — bez ienaida un bailēm. Bet dusmu sārtumam jāiezogas ikviena latvieša sejā, ja mūsu trimdiniekus pārstāvēt tiek deleģēts sarkano kalps un citas valsts pavalstnieks, kas kādreiz dzimtenē saviem SSS rokas puišiem lika dubļiem nomētāt mūsu vissvētāko — nacionālo karogu, lai tā vietā 1. maijā izvilktu sarkanās lupatas. Uz tik īsu ļaužu atmiņu spekulēt spēj tikai nožēlojams vientiesis vai nekaunīgākais no nekaunīgākajiem, kaut arī visa šīsdienas trimdas dzīve ir kombināciju un veikalu piesātināta. Ir atnācis laiks, kad arī latvietis ir klupis pār naudas velniņa izlikto akmeni, kad veltas ir pūles krūtīs saklausīt sirds pukstus — tās vietā klab „cash register", skaitļojamā mašīna ar dolaru, marku un kronu zīmēm uz taustiņiem. Salti aprēķini noteic visu — pat draugu attieksmes. Un pat to vīru draudzība, ko radīja kauju ugunis un kam lemts nebija mirt ,šodien pajūk kā pelavas intrigu un amatu dalīšanas vējos. Šķeļas un drūp viņu draudze, nevēlēdamās atcerēties to zvērestu, kas svēts bija tad, kad tālumā skatam izgaisa dzimtenes krasts.

Liksmojiet, frakotie jubileju vīri, dejojiet, jauciet kokteiļus un uzsauciet tostus trimdai, kamēr vēl ir šī izdevība. Nāks laiks, kad ārzemju vēsturnieki varēs rakstīt savā ierastā stilā: Reiz bija latvieši — maza tautiņa pie Baltijas jūras . . .

Un, varbūt, piemetinās: . . . Kuŗas atliekas izgaisa visos vējos un kontinentos. Tad būs par vēlu.

Toronto 1. ev. - lut latviešu draudzes 5 g. pastāvēšanas svinības. 1. r. no kr.:māc. A. Gaudiņš, māc., A. Grūnevalds, prāv. J. Ķullītis, māc. A. Čops; 2. r. no kr.: māc. A. Lūsis, māc. F. Ruperts, māc. A. Voitkus, māc. I. Pavasars, māc. O. Pello.

TLB Sestdienas skolas darba gaitas

LŪGUMS SKOLĒNU VECĀKIEM

Sv. Andreja baznīcā nesen veikts publisko telpu remonts. Ir patīkami uzskatīt spodrās sienas, bet reizē ar to rodas rūpes, vai skolas 200 galvīgā, kustīgā saime ļaus šīs sienas ilgi uzturēt pašreizējā spodrumā. Martā skolotāji sanāca uz īpašu sēdi šī jautājuma apspriešanai un nolēma uz visstingrāko raudzīties, lai skolēni nepieskartos sienām un ar vislielāko uzmanību pārvietotu galdus un krēslus, neapskrambājot durvis. Tādēļ skolas vadība lūdz aizrādīt bērniem arī no savas puses, kādēļ šāda uzmanība ir nepieciešama, bez tam arī vēlreiz pieteikt, ka skolas telpās nedrīkst skraidīt un sarīkojumos mest atkritumus uz grīdas.

Sirsnīgs paldies vecākiem, kas palīdzējuši izskaust košļājamās gumijas netikumu skolā. Mācot bērniem respektēt savu apkārtni, mēs ne tikvien palīdzēsim draudzēm uzturēt to, ko tās ir cēlušas, bet arī palīdzēsim mūsu jaunatnei izaugt par kultūrāliem, sabiedrībā respektējamiem pilsoņiem.

Laipni lūdzam sekot, lai ar latviešiem bērni sarunātos latviski, jo latviešu valodas izteiksmes līdzekļu šaurība skolēnos ir ļoti liela. Vienmēr jāatgādina bērniem, ka latviešu skolā runāt angliski ir stingri aizliegts. Lielāko dienas daļu bērni pavada kanadiešu skolās un pēc tam ar kanadiešu bērniem rotaļājoties, kur viņi pietiekami var praktizēties angļu valodā. 17. aprīlī skolā mācības nenotiks, bet maija pirmajā svētdienā, 2. maijā, plkst. 2.30, sv. Andreja baznīcā notiks skolas Ģimenes dienas sarīkojums, kuŗu kuplinās mākslinieces E. Karlsone-Kukaine un E. Znotiņa-Kalniņa. Skolot. A. Mārtiņsone iestudē skolēniem savu pasakas drāmatizējumu: Sērdienīte un mātes meita.

Arī šogad ir paredzēts, ka sarīkojumā skolēni apdāvinās vecākus ar ziediem, kuŗus skola iegādās visiem kopēji. Šim mērķim lūdzam nodot klašu audzinātājai 10c par skolēnu. Par naudas saņemšanu atzīmēs uzdevumu burtnīcās, ko lūdzam pārbaudīt. Šādai ziedu dāvināšanai ir liela audzinoša nozīme, jo māca bērniem pazīt devēja prieku, kas ir tīrākais prieka veids. Parasti bērni ir dāvanu saņēmēji, nedodot tās pretim, un sāk domāt, ka tikai viņi ir tie, kam pienākas uzmanība.

Tā kā maija sākumā ir grūti dabūt zaļumus telpu dekorēšanai, tad laipni lūdzam vecākus, kam būtu iespējams izplaucēt zarus mājās, vai sameklēt pūpolus, tos pieteikt klašu audzinātājiem līdz 24. aprīlim. Ļoti ceram uz vecāku atsaucību.

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa ziedojusi skolai lielo Mīlenbacha — Endzelīna vārdnīcu. Mīļš paldies ziedotājiem.

Skolas bibliotēkā ir 75 bērnu un ap 100 jaunatnes grāmatu. Tās izdala sestdienās, 5., 6., 7. kl. no 9—9.30 no rīta; pārējām klasēm no 1.15 pp. 10. aprīlī no 1.15 — 2 Adolfs Jānītis (atvēris foto studiju 181 Carlton ielā) rādīs bērniem krāsu uzņēmumus par Venecuēlas augu un dzīvnieku valsti. Arī vecāki laipni lūgti piedalīties.

TLB skolas paidagogu pad.

TORONTO 1. EV.-LUT. LATVIEŠU DRAUDZES JUBILEJA

SVINĪGS DIEVKALPOJUMS SV. ANDREJA BAZNĪCĀ

Pirmās ev. - lut. draudzes Toronto piecu gadu dibināšanas atceres dievkalpojums notika svētdien, 28. martā sv. Andreja baznīcā.

Draudze iesāka dievkalpojumu ar dziesmu „Šai namā svētku diena ausa". Dievkalpojumā piedalījās Latvijas baznīcas archibīskapa vietnieks Savienotās Valstīs prāvests J. Ķullītis, pirmās ev. - lut. draudzes Toronto māc. Dr. A. Grunevalds, igauņu Pirmās ev. - lut. draudzes mācītājs O. Pello, Montreālas draudzes mācītājs A. Gaudiņš, Hamiltonas latviešu draudzes mācītājs E. Pavasars, Vinipegas latviešu draudzes mācītājs Fr. Ruperts, Kristus ev. - lut. latviešu draudzes Hamiltonā mācītājs A. Voitkus un draudzes mācītājs A. Čops. Pirms svētrunaas prāvests J. Ķullītis nodeva archibīskapa profesora T. Grīnberga sveicienu un novēlējumus: Lai draudze arī šinī dievnamā ko sajustu no Dieva svētības, kuŗu mūsu dvēselēm sniedza dzimtenes baltie dievnami, un manītu kaut stariņu no tās apslēptās Dieva godības, kuŗu pasaule nevar saskatīt.

Prāvests J. Ķullītis savai svētrunai ņēma par pamatu tekstu no Jāņa parādīšanas grāmatas, kas veltīts kristīgai draudzei Filadelfijā. Šai draudzei bija mazs ārējais spēks, bet tā uzticīgi turējās pie Kristus mācības. Dievs viņai dod sevišķu svētību — atvērtas durvis. Daudz kas no teiktā zīmējas arī uz šo draudzi. Mums svešumā ir maz ārējā spēka. Varam tikai lūgt un aicināt. Un ja šinī lielajā pilsētā ir divas lielas latviešu draudzes, kuŗas spēj savu dzīvi pilnīgi veidot, tad tā ir liela Dieva žēlastība, Dievs ir devis atvērtas durvis aicinājumam. Ja mācītājam un draudzes darbiniekiem draudzes sirdis atvērtas, tad tā ir sevišķi liela žēlastība. Filadelfijas draudzei apsola, ka tā pastāvēs vajāšanās, un šos vārdus var zīmēt arī uz tagadējām komūnistu vajāšanām. Maskavas bezdievji, kuŗu sirdīs ir ļaunums, nevar mieru dot, bet pasaules Pestītājs Jēzus Kristus ir mūsu miers. Kristus draudzes vainags šinī pasaulē ir no tēvu tēviem mantotā ticība. Mūsu tautas vainags ir mūsu jaunatne, un lai Dievs palīdz to pasargāt Dievam un mūsu latviešu tautai.

Lūgšanu teica mācītājs E. Pavasars. Mācītājs A. Čops savā runā norādīja, ka šī atceres diena nav jubilejas dievkalpojums, kur draudze gavilētu, jo pasaulē ir daudz tāda, kas mums liedz gavilēt. Tāpēc arī „nevis augšup lido mūsu gavīles, bet augšup lido mūsu pateicība un lūgšanas". Šis 5 gadu darbs pagājis draudzes organizēšanā. Bet draudzē jāizšķir divas lietas: pirmkārt, draudzes laicīgā organizēšana, ko veicam mēs, cilvēki. Bet draudzei īsto saturu nevar dot cilvēks, to dod Dievs, un mūsu uzdevums ir atvērt savas sirdis, lai Dievs šai laicīgā dzīves organizācijā dotu savu mūžīgo, garīgās dzīves saturu. Beidzot mācītājs A. Čops pateicās draudzes locekļiem un visiem draudzes darbiniekiem, kas draudzei kalpojot nesuši upurus tās labā. Draudzes padome, sajūtot, ka draudzei jādomā par saviem vecajiem ļaudīm, nolēmusi nākotnē celt veco ļaužu atpūtas namu, kādā nolūkā nodibināts veco ļaužu Atpūtas nama fonds. Atpūtas nams paredzēts Sidrabenē. Šī vieta izvēlēta, lai veciem ļaudīm būtu latviešu sabiedrība un veselīgi dzīves apstākļi. Sidrabenē sakarā ar atpūtas mājiņām un bērnu vasaras nometni, vismaz 7 līdz 8 mēnešī gadā ir daudz latviešu. Mācītājs pateicās arī LNAK, kas dāvājot tā saukto zelta grāmatu, kur ierakstīt ziedojumus veco ļaužu Atpūtas nama fondam, reizē ziedojusi 100 dolaru.

Mācītāji nodeva savu draudžu sveicienus, bet Dr. A. Grunevalds — sveicienu no Kanadas Sinodes. Dievkalpojumā ar dziesmām piedalījās draudzes koris komponista T. Ķeniņa vadībā, nodziedot Mocarta 46. Dāvida dziesmu un Bēthovena Ticība.

Dievkalpojuma kollekte — 209 dolari tika nodoti veco ļaužu Atpūtas nama fondam. Altāri pušķoja Latvijas ģenerālkonsula R. N. Braisona dāvātie ziedi. Dievkalpojumā bija ieradies ģenerālkonsuls R. N. Braisons un Sv. Jāņa draudzes mācītājs A. Lūsis.

Pēc dievkalpojuma viesi un draudzes locekļi pulcējās baznīcas zālē pie kopēja azaida, kur draudzes mācītājs A. Čops, godinot draudzes priekšnieku R. Rozi, kas draudzei kalpojis no pat pirmās dienas, viņam pasniedza zelta vaziņu ar krustiņu, un Dāmu komitejas priekšniecei M. Sproģei galda piederumus sudrabā. Prāvests J. Ķullītis dzimtenes baznīcas vārdā pateicās mācītājam un draudzei par nacionālo garu, kādā darbs norit. Vēl runāja ģenerālkonsuls R. N. Braisons, LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne draudzei pateicās arī latviešu skolas vārdā: vairāk kā 200 latviešu bērniem latviešu skola pieejama tikai tāpēc, ka Andreja baznīca atvēlējusi telpas. Runāja arī mācītājs Fr. Ruperts u. c. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši Kanadas Sinodes prezidents Jacobi, Dr. J. A. Reble, māc. E. Lange, Sv. Jāņa draudzes vārdā mācītāji A. Lūsis un A. Briedis, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudzes priekšnieks E. Laimons un TLB. Latviešu sporta dzīves vadītājs Kanadā R. Plūme mācītāju A. Čopu un draudzes priekšnieku apsveica, uzsveŗot īstu sirsnību un uzticību, kas valda starp draudzi un LSAK.

Draudzes vakarā mākslinieciskus priekšnesumus sniedza komponists T. Ķeniņš ar savu tautas dziesmu rapsodiju un operdziedātājs J. Niedra dziedāja L. Garutas Ticību un A. Kalniņa Sievu. Priekšnesumi guva lielu atsaucību, abi mākslinieki deva piedevas.

Z.

LASĪTĀJU VĒSTULES

„ESIET ŽĒLSIRDĪGI, KĀ JŪSU DEBESU TĒVS IR ŽĒLSIRDĪGS"

Sekojot prof. Dr. N. Vētras rakstam „Arī viņam vajadzīga palīdzība" LA, rakstu personiski mūsu slimajam karavīram A. Heldam (Setis Hospital, Milit Nr. 313 Algerie. — France, Africa) pa gaisa pastu un nosūtu šī laikraksta redakcijai $1.00 kā mazu atbalstu šim nelaimīgajam jauneklim, uzaicinot tautiešus Kanadā, un Sav. Valstīs sekot manam piemēram.

Viņš nav žēlojis savu dzīvību, nežēlosim mēs arī savus dolarus, dosim cik katram tas iespējams, kam Dievs ir palīdzējis darba un panākumu ziņā.

Un siltie, mīlestības pilnie vārdi, ko mēs viņam rakstīsim, pierādīs viņam, ka viņš nav pamests, ka viņam dzīve vēl nav beigusies. Varbūt tas viņam dos jaunu prieku un sparu dzīvot Dieva jaukā pasaulē.

Rob. Stūls

BRĪNUMS PALIEK BRĪNUMS

Latvija Amerikā 24. n-rā aprakstītas kāda grieķu vistkopja sekmes, kas 1950. g. ar $550.00 iemaksu iepircis mazu farmu un nepilnos četros gados tā iedzīvojies, ka turot jau 50.000 dējēju vistu. Katrai dējējai vistaj nepieciešamas 3 kv. p. grīdas platības. Kopsummā50.000 vistām tātad vajaga 150.000 kv. pēdu jeb 14.000 kv. metšu, t. i. 1,4 ha — vistu mājai. Klāt nāk mākslīgās mātes, pastaigas aploki un viss cits nepieciešamais inventārs un telpas. Katras vistas izaudzēšana, ieskaitot cāļu vērtību un patērēto barību, arī iznāk apm. $1.25 līdz $1.50. Visu 50.000 vistu vērtība ir $60.000 līdz $75.000. Tā ir milzu putnkopības farma, vērtībā vairāk desmittūkstošu dolaru. Var domāt, kā grib, bet brīnums paliek brīnums.

Vai autors būtu tik laipns un paskaidrotu ko tuvāk, lai jaunie latviešu farmeri minētam ziņojumam varētu ticēt.

Duka Šeridana

KĀ LĪDZĒT MĀRTIŅAM?

27. marta „Latvijas Amerikā" numurā ir tiešām bēdīgs stāsts par Mārtiņa tēti, bet V. kundze nav vienīgā māte, kuŗai bērnu aprūpe un audzināšana atstāta vienai.

Domāju, ka grūtākais ir līdzekļu sagāde dzīves vajadzībām, kas tiešām prasa no sievietes daudz spēka un izturības.

Bet sirds siltumu un latvisko garu bērns nekur nevar tik daudz mantot kā no mātes.

Lielākā daļa Amerikas kontinentā dzīvojošās mātes ir nodarbinātas ārpus mājas, un bērnu audzināšana un apkopšana notiek tik pa brīvām dienām un vakara stundām. Domājams, V. kundze to zina. Mēs, pārējās mātes, arī esam pēc darba nogurušas un varētu tāpat jautāt: „Kas notiks ar mūsu bērniem?" Atbilde viena: kur māte tiešām vēlas redzēt savā bērnā ko latvisku, tur viņa to arī mācēs iepotēt.

Mums, mātēm, ir jāziedo savas brīvās, kaut arī noguruma māktās stundas savu bērnu miesīgai un garīgai kopšanai! Pēdējais neprasa ne fizisku spēku, ne materiālus līdzekļus, bet gan to, cik māte pati ieinteresēta.

Ja V. kundze vēlas, lai viņas dēls iemācītos latviski lasīt un rakstīt un ko zinātu par Latviju, domāju, ka viņai nebūtu sevišķas grūtības vismaz ko pastāstīt par Latviju, lai gan Mārtiņam ar varbūt aizkavētu patīkamo kovboju spēli vai izbraukumu. Bet viņš ir tanī vecumā, kur noteicējs vārds vēl ir mātei, ne viņam.

Ir tautieši, kas maina darba un dzīves vietas, lai rastu iespēju savus bērnus sūtīt latviešu skolā un dievkalpojumos. V. kundzei tas atkrīt, ja tuvumā darbojas divas latviešu skolas un draudzes.

Ja nu māte tiešām vēlas, lai viņas bērns iemācītos ko latvisku, tad viņš uz to ir jāpiespiež. No sākuma viņš ies ar nepatiku, bet gan iejutīsies, un arī draugi noteikti rasies, un tad arī viņam pašam patiks. V. kundzei tik pašai vajag labas gribas un uzlikt bērnam par pienākumu iet turp, kurp māte vēlas redzēt viņu ejam. Tā ir parasta parādība, ka bērni aizraujas ar šejieniešu bērnu sabiedrību un viņu paražām. Liekas, ka šo „Mārtiņa problēmiņu" gribētu uzlikt kādai citai latviešu ģimenei vai pat organizācijai (!).

Pirmais solis viņai jāsper pašai, radot bērnā interesi un patiku iet latviešu skolā un būt latviskā sabiedrībā.

Jauks un svētīgs ir latviešu skolu darbs. Neaizmirsīsim, ka to veic skolotāji, kas tāpat sūri strādā dienišķo darbu un starp tiem ir arī sievietes mātes ar līdzīgu likteni kā V. kundzei.

Bet neprasīsim par daudz no mūsu sabiedriskiem darbiniekiem. Mums, latviešiem, vēl ir daudz darbinieku ar sirds siltumu un latvisko pienākumu apziņu, lai pateicība viņiem!

Pēdējos mohikāņus vēl par agru minēt.

E. R.

KANADĀ

MONTREĀLĀ

● DV Montreālas nod. rīkotā Leģiona atceres sarīkojumā vakara dalībnieki noklausījās ļoti interesantu referātu par leģiona izveidošanos un tā laika zīmīgākajām norisēm, kas bija saistītas ar leģiona tapšanas gaitu. Referents apcerēja leģionāru cīņu gaitu un uzsvēra leģiona nozīmi latviešu tautai un tās trimdiniekiem. Klausītājus iepazīstināja arī ar zīmīgiem epizodiem, ar kuŗiem leģionāriem bija jāsaskaras, pārnākot no gūsta uz bēgļu nometnēm, kur nereti pārējie viņus pienācīgi nenovērtēja.

Uz ekrāna rādīja leģionāru gaitas Putlosas un Cedelghēmas gūstekņu nometnēs. Intersantie un vēl nekur nepublicētie uzņēmumi saistīja ikvienu vakara dalībnieku, un gūsta laiku pārcietušiem atdzīvināja atmiņas. Mākslinieks Br. Ozoliņš, bija uzgleznojis Cedelghēmas nometni no putna lidojuma, kā arī citus skatus, kuŗos attēlota gūstekņu dzīve Cedelghēmā, ikvienam skatam veltījot paššacerētus dzejojumus.

Uzņēmumu un skatu demonstrējumi, kā arī saistīgais referāts, vakara dalībniekus aizkustināja un deva tuvāku ieskatu par leģionāru traģisma pilnajām dienām.

Sarīkojums bija labi noorganizēts, to noslēdza saviesīga dzīve. Apmeklēts bija pietiekami labi.

● Montreālas Latviešu nama fonda valde rīko sestdien, 10. aprīlī NF talcinieku un organizāciju pārstāvju tuvināšanās vakaru groziņu vakara veidā.

Tuvināšanās vakars notiks YMCAs telpās, 5550 Park Ave, plkst. 8 vakarā. O. K.

LONDONA, ONT.

● 27. martā Publiskās bibliotēkas zālē L.L. Kopa rīkoja Londonā dzīvojošo mākslinieču — liriskās soprānes Elfrīdas Karlsones - Kukaines un pianistas Ritas Šēferes koncertu. Koncerts bija labi apmeklēts. vairāk nekā puse klausītāju bija kanadieši, īpaši universitātes mācības spēki un studenti. Māksliniecēm pasniedza daudz ziedu. Ps.

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas drāmatiskās kopas rīcībā ir šādas lugas vairākos eksemplāros: E. Zālītes — A. Deglava „Vecais pilskungs", L. Ancānes — Vītoliņas „Gleznotājs Otiņš" un J. Akurātera „Priecīgais saimnieks". Drāmatiskās kopas, kas būtu ieinteresētas minēto lugu iegūšanā, tiek lūgtas sazināties ar DV Hamiltonas nod. Drāmatiskās kopas administrātoru E. Mauriņu, 114 Duke Str. Hamilton, Ont., Canada. Telef.: JA-2-4072.

BRAMPTONA

● Bramptonas ev. - lut. draudze pulkv. O. Kalpaka un leģionāru piemiņas dievkalpojumu bija rīkojusi 21. martā Bramptonā, vietējā anglikāņu baznīcā. Šo dievkalpojumu vadīja bramptoniešu iecienītais viesis — māc. A. Briedis no Toronto. J. R.

PORT ARTURA, ONT.

● Starp lielajiem ziemeļrietumu Ontario mežiem un plašo Superior ezeru, noškirti no pārējās pasaules, dzīvo neliels pulciņš mūsu tautiešu. Viņu dzīves centrs ir abas, varētu teikt, „dvīņu pilsētas" Port Artura un Fort Viljama, bet laba daļa tautiešu, galvenokārt vientnieki, atraduši darbu ārpus pilsētām: mežā un uz ceļiem. Neviena latviska koncerta te nav bijis, neviens latviešu koris te nav dziedājis. Vietējā sabiedriskā dzīve koncentrējas ap latviešu ev. - lut. draudzi.

● Pagājušā gada otrā pusē maza grupa jauniešu, jūnijā beiguši latviešu draudzes skolu, pulcējās reizi nedēļā uz latviešu valodas un literātūras studijām skolotājas E. Upmanes vadībā. Šī gada sākumā no šīs grupas izauga draudzes jaunatnes pulciņš un sāka iestudēt A. Brigaderes lugu Maija un Paija. Kaut arī bija paredzēts uzvest tikai daļu minētās lugas, iestudēšana prasīja daudz laika un piepūles. Mēģinājumi notika divas reizes nedēļā, un mūsu jaunajam farmerim Vilciņam bija trīsreiz nedēļā bērni jāved — divas meitas uz teātra mēģinājumu un trešā, jaunākā, uz latviešu draudzes skolu. Visi četri izturēja šo pārbaudi. Būtu mūsu vidū vairāk tādu Vilciņu, latviskās lietas ietu labāk ne tikai Kanadā, arī citur trimdas saimē.

● 6. III mums bija „lielā diena". Tanī mēs pieminējām kalpakiešus un viņu cīņas. Kalpaka cīņu dalībnieka Fr. Riekstiņa dēls Olģerts sniedza plašu apskatu par Latvijas atbrīvošanas cīņu sākumu, izceļot plkv. Kalpaka karavīru stāju un cildenās rakstura īpašības un cīņas sparu.

Referātam sekoja jauniešu pulciņa uzvedums. Jaunieši — lielāko tiesu 15—16 gadu vecumā — zināja savas lomas perfekti, daži no viņiem uzrādīja arī pietiekami labas tēlotāju dāvanas. Šī mūsu jaunā audze, kaut arī dzimusi Latvijas teritorijā, tomēr pašu Latviju tikpat kā neatceras. Tāpēc jo sevišķi jāpriecājas, ka viņi dzimtenes vārdu nes savās sirdīs un grib sevī izveidot Latvijas tēlu. Novēlam viņiem nepagurt cīņā par Latviju, brīvu un neatkarīgu.

Ukraiņu biedrbas „Prosvita" zālē, kur notika Kalpaka piemias svinības, bija pulcējies prāvs skaits tautiešu, viņu vidū arī pulciņš mežinieku.

Kalpaka bataljona vecajiem vīriem, ev. invalidiem, kas nonākuši grūtā materiālā stāvoklī, par labu tika izlozētas 3 latviešu grāmatas. Ienākumu nosūtīja palīdzības darbam uz Vāciju.

Vakars noslēdzās ar bērnu rotaļām un draudzīgām sarunām pie kafijas galda, par kuŗa pievilcību bija gādājušas draudzes dāmas, ar gaumi to puškodamas un iepriecinādamas viesus ar pašu ceptiem gardumiem.

No atlikuma draudzes Jaunatnes pulciņš nosūtīja LNAK palīdzības nozarei $10.00 ar lūgumu nogādāt tos tālāk Augustdorfas Latviešu ģimnazijas audzēkņu atbalstam, otrus $10.00 pulciņš ziedoja draudzes bibliotēkas paplašināšanai.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

10. aprīlī plkv. V. Januma referāts un St. Katerīnes un Niagāras vīru koŗa Viesturs koncerts Komercskolas auditorijā, 570 Shaw St.
11. aprīlī DV Kičeneras — Vaterlo teātra viesizrāde V. Stravera komēdija Nebēdnieki, 62 Claremont St.
11. aprīlī, plkst. 6.30 p.p., plkv. V. Januma 60 mūža gadu atceres vakars Kanadas leģiona zālē, 22 College St.
18. aprīlī Latviešu teātra studijas Sarkangalvītes pirmizrāde.
23. aprīlī DV Jurģu balle.
24. aprīlī TLT augstskolai par labu L. Vītoliņas lugas uz Amerikas pirmizrāde TLN teātra uzvedumā.
25. aprīlī DV Hamiltonas teātra viesizrāde, V. Richtera komēdija Trakie, 62 Claremont St.
30. aprīlī DV Dāmu komitejas „April, april" balle, 125 Broadview Ave.
1. maijā, plkst. 7,30 Itona auditorijā Ņujorkas latviešu teātra viesizrāde Anšlava Eglīša Labākie cilvēki.
2. maijā, plkst. 2,30 TLBS skolas rīkotā Ģimenes diena ar māksl. E. Karlsones - Kukaines piedalīšanos.
2. maija pēcpusdienā DVTK pirmizrāde E. Vildes Pūķis.
2. maijā, plkst. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē LPB Kanadas kopas literārs diskusiju vakars par V. Kārkliņa romānu „Dieva zeme".
7. maijā Toronto latviešu studentu kopas Ziedu balle Kolumbus zālē.
8. maijā, 19. divīzijas piemiņas dienas koncerts.
14. maijā, DV Maija balle Kolumbus zālē.
16. maijā, plkv. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē T. Ķeniņa klavieru studijas gada noslēguma vakars.
22. maijā, plkst. 7.00 vak. Sv. Andreja baznīcā zālē Ernas Ošiņas - Bērziņas baletstudijas audzēkņu vakars.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMI

DV Toronto nodaļai trūkumcietējiem ziedojuši:

Sukse Alfons un Ludmila $2.00, Sukse Alīne $1.00, Sproģis Artūrs un Berta $2.00, H. Pētersone $5.00, B. Čudars $5.00, I. Mežītis $3.00.

Liedienu akcijas ietvaros trūkumcietējiem ziedojuši:

J. Lāma $5.00, A. Grīnbergs $3.00, R. Krišmanis $0.50, V. Alksnis $1.00, J. Atkauķis $1.00, K. Briedis $2.00, E. Skujiņš $1.00, E. Šķobe $1.00, J. Petzals $0.50, MC $1.00, A. Sausais $2.00; kopā $18.00.

M. Kins $3.00; A. Vilks $3.00, B. Puriņš $3.00; A. Roze $20.00, B. L. $1.00, T. Briedis $2.00, H. Dziļums $2.00, B. Cudars $2.00, A. Iltners $2.00, L. Šultmanis $2.00, J. Riekstiņš $1.00, A. Sudmalis $2.00, A. Dzērvītis $1.00, A. Legzdiņš $1.00, E. Dzeguze $3.00, M. A. Kornete $2.00, E. Kajaks, N. Kajaks, J. Magasins, M. Magasins, A. Šmits, A. Sproģis, B. Sproģis, A. Sukse, Al. Sukse un L. Sukse; kopā $5.50. Pavisam kopā $73.50.

Latvisks paldies atsaucīgajiem ziedotājiem.

DV Toronto nodaļai ziedojumus var iemaksāt katrā laikā, arī iesūtot pa pastu — adresējot DV Toronto nodaļai, 123 Huron St., Toronto.

PLKV. V. JANUMA APMEKLĒJUMA PLĀNS

Toronto — 10. aprīlī DV Toronto nod. sarīkojums ar mākslinieciskiem priekšnesumiem un runu latviešu sabiedrībai.

11. aprīlī — 9.30 DV KV sēde ar pulkv. Januma piedalīšanos, 123 Huron ielā.

Montreālā — 15., 16., 17., un 18. aprīlī.

Hamiltonā — 23., un 24. aprīlī.

St. Katarīnās un Niagārā — rīkos kopīgu uzņemšanu 25. aprīlī.

Kičenerā — 1. maijā.

Londonā — 2. maijā,

Toronto 8. maijā plkst. 10 DV namā delegātu pilnsapulce. Sarīkojumus uz vietas kārto nodaļas patstāvīgi.

LABOJUMS

LA 26. numurā 2. lapaspusē parakstā zem T. Reitera godināšanas vakara attēla 3. rindā jālasa V. Joma, ne V. Toma.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Atsavināts Latvijas sūtniecības nams Berlīnē

Divu tiesu principiāli pretēji lēmumi

„The American Journal of International Law" pēdējā numurā, kā interesantu starptautisko tiesību jautājumu apskata vācu tiesas lēmumu Latvijas sūtniecības izbumbotā nama lietā. Kāda J. W. iesniegusi tiesā prasību pret Latvijas republiku piešķirt viņai atpakaļ īpašumā Latvijas sūtniecības drupas Einema ielā Berlīnes rietumu daļā. Prasītāja aizrāda, ka šo namu viņa bijusi spiesta pārdot 1939. g. sakarā ar represijām, kas vērstas pret viņu rasiskās piederības dēļ.

Tiesa uzklausīja Vācijas federatīvās republikas ārlietu ministrijas ieskatus, ka neatkarīgā Latvijas republika atzīstama par tādu, kas turpina pastāvēt, jo kā agrākā Vācijas valsts, tā arī tagadējā Vācijas federatīvā republika nav atzinušas Latvijas anneksiju no Padomju Savienības puses. Sakarā ar to tiesa atzīst, ka sūtņa Feldmaņa, kas akreditēts arī amerikāņu joslā Vācijā, izraudzītais advokāts ir tiesīgs aizstāvēt Latvijas intereses.

Pēc tiesas ieskatiem Latvijas valdībai jāpakļaujas Vācijas likumiem attieksmē uz nekustamu īpašumu iegūšanu, uz ko attiecas arī pēc kara izdotais likums par piespiedu kārtā atsavināto īpašumu atdošanu to īpašniekiem. Starptautiskās tiesības tomēr piešķir ārvalstu sūtniecību nekustamiem īpašumiem neaizskaramību.

Interesanta ir argumentācija, kādu tiesa lieto apstrīdot to, ka minētais objekts būtu atzīstams par sūtniecības īpašumu. Pirmkārt, Latvijas sūtniecības un konsulāta telpas Berlīnē esot bijušas citā vietā, bet šinī ēkā bijusi tikai sūtņa rezidence un dažreiz kalpojusi arī diplomātisko konferenču un pieņemšanu sarīkošanai. Pēc starptautiskām tiesībām arī sūtņa rezidence bauda eksteritoriālitātes tiesības, bet tikai tad, ja ēku apdzīvo eksteritoriāla persona. Šinī gadījumā ēka ir sagrauta un tajā nevar apmesties ne sūtnis, ne sūtniecība, un neesot iespējams noteikt, kad tā atkal varētu kalpot diplomātiskiem mērķiem. Latvijas republika pastāvot tikai de iure, bet ne de facto. Gadījumā, ja Latvijas diplomātiskā pārstāvniecība Vācijā tiktu atjaunota, jādomājot, ka tā nebūs vairs Berlīnē, bet Bonnā. Sakarā ar to pašreizējais īpašuma turētājs atrodoties tādā pašā stāvoklī, kā kura katra privāta persona. Tiesa ar savu lēmumu 1953. g. 3. oktobrī apmierinājusi J. W. prasību.

BEĻĢIJAS TIESA CITĀDOS IESKATOS

Tanī pašā amerikāņu žurnālā apskatīts kāds cits gadījums, kas arī attiecas uz Latvijas starptautisko stāvokli. Briseles tiesai nācies izspriest divu Latvijas pilsoņu laulības šķiršanas lietu. Līdz ar to pacēlies pautājums, vai šī lieta kārtojama pēc neatkarīgās Latvijas vai Padomju Savienības likumiem. Beļģijas tiesa pieņēmusi principiālu lēmumu, ka agrākie brīvās Latvijas pilsoņi tagad atzīstami par Padomju Savienības pilsoņiem. Šo lēmumu tiesa motivē ar to, ka līdz ar annektiju agrākā Latvijas valdība un Latvijas valsts beigušas pastāvēt. Inkorporācijas rezultātā notikusi arī pavalstniecības maiņa un tādēļ minētā laulības šķiršanas lieta izšķirama pēc PSRS likumiem.

Tādējādi Beļģija ierindojusies to nedaudzo valstu skaitā, kas ieņēmušas pret mums nelabvēlīgu nostāju. Zināmā mērā tas var apdraudēt Beļģijā dzīvojošo latviešu stāvokli. Paredzams, ka mūsu diplomātiskie pārstāvji spers vajadzīgos soļus lietas noskaidrošanai.

Hamiltonā jauna latviešu draudze

Hamiltonas Kristus ev. -lut. latv. draudzes padome. 1. r. no kr.: I. V. Sirmgalvis, H. Švāns, H. Mielēns, A. Grabis, māc. A. Voitkus, M. Zitmanis, A. Amoliņš, J. Gailītis. 2. r. no kr.: Andr. Gailis, V. Sebriņš, E. Šmits - Kalējs, A. Adītājs, A. Zibens.

JAUNĀS DRAUDZES MĀCĪTĀJS. A. VOITKUS

Kristus ev. - lut. latviešu draudzes Hamiltonā atklāšanas dievkalpojums notika šestdien, 21. martā, Sv. Pāvila baznīcā. Dievkalpojumā piedalījās mācītāji A. Gaudiņš no Montreālas, A. Čops no Toronto, E. Pavasars no Hamiltonas, jaunās draudzes mācītājs Voitkus un kanadiešu mācītāji Millers, Eidts un Dātars, kas arī bija Kanadas sinodes prezidenta pārstāvis.

Ievada liturģiju teica māc. A. Gaudiņš — pirmais latviešu mācītājs, kas Kanadā noturējis dievkalpojumu latviešu valodā, un tas noticis Hamiltonā, sv. Pāvila baznīcā 1948. gada Ziemassvētkos.

Draudzi par nodibinātu un atklātu pasludināja mācītājs Artūrs Voitkus. Pēc tam svinīgo solījumu deva jaunās draudzes padome un dāmu komiteja.

Spredikoja māc. Ādolfs Čops no Toronto, lūgšanu teica mācītājs E. Pavasars no Hamiltonas. Jaunajai draudzei dievpalīgu un svētību novēlēja māc. A. Gaudiņš māc. A. Čops, māc. E. Pavasars, un minētie vietējo ev.-lut. kanadiešu draudžu mācītāji Millers, Dātars un Pauls Eidts.

Draudzes atklāšanas dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja soliste Alma Skudra un Beverīnas koris Almas Skudras vadībā.

Atklāšanas dievkalpojums bija pulcinājis pilnu baznīcu ar dievlūdzējiem, kas ir drošākā ķīla tam, ka iesāktais ceļš ir pareizs paļāvībā un ticībā Dievam un sarvai baznīcai.

Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika tējas vakars, kur draudzes locekļi pakavējās draudzīgās pārrunās vairākas stundas.

Kā pateicību jaunajai draudzei par līdz šim veikto latviešu labā Regina Martinaite pasniedza adresi un grāmatu Krusteceļu zeme Latvija. Vēl jauno draudzi sveica Latviešu skolas Hamiltonā vārdā māc. E. Pavasars, Hamiltonas DV nodaļas vārdā P. Immurs un Ritums no Beverīnas koŗa.

Bez tam DV Hamiltonas nodaļa bija dāvinājusi divas lielas kristalla vāzes altāŗa izdaiļošanai.

Apsveikumus ar rakstu, ko nolasīja draudzes padomes sekretārs A. Zibens, bija piesūtījuši igauņu mācītājs Pello no Toronto, igauņu māc. Kivissik no Hamiltonas, mācītājs A. Lūsis no Toronto un māc. Ruperts no Vinipegas un Vinipegas latviešu draudzes padome.

J. G.

PA SARDZU UN DARBA VIRU PĒDĀM VĀCIJĀ

Viena daļa „melno" vīru ražo vērtības un otra daļa tās apsargā

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS

Kad amerikāņu, angļu un franču okupācijas armijas Rietumvācijā izveidoja sava veida palīgdienestu dažādu armijas darbu veikšanai ar ārzemnieku darba spēku, grūti bija iedomāties, ka šīm vienībām būs tik ilgs mūžs. Dažai labai jau tuvojas desmitais gads.

Toreiz arī neviens neparedzēja, ka pēc gadiem šīs vienības lielākā apjomā apgādās darbu ganīts. bezdzimtenes ārzemniekiem, gan vācu bēgļiem, gan vietējiem iedzīvotājiem. Neviens darba lauks pēckara Vācijā nav pierādījis tādu stabilitāti un drošu izpelņu, kā tas bijis un ir vēl šodien „melnajo" rokās amerikāņu, franču un angļu okupētajos Rietumvācijas apgabalos. Dievs vien zina, ko darītu tie daudzie desmiti tūkstoši cilvēku, kas tagad nodarbošanos atraduši kādā no daudzajām darba un sardžu rotām. Bez šīm rotām bēgļu stāvoklis Rietumvācijā būtu daudz drūmāks un bezcerīgāks nekā šodien. Jo smagi to izjustu ārzemnieki, kuŗiem iekļaušanās vācu rūpnīcu un uzņēmumu darbā nav tik viegla, daudzreiz pat neiespējama.

Bet ne tikai individuāli „melno" rotas sagādājušas darbu un izteiku desmitiem tūkstošiem jaužu. Galvenokārt tieši sardžu un darba rotas visjūtamāk atbalstījušas trimdas organizācijas. Informācija vēsta, ka tieši latviešu rotas savām trimdas organizācijām devušas visvairāk. Sevišķi pašlaik rotu palīdzība šinī laukā visvairāk izjūtama, kad citu ienākumu mūsu trimdas pārstāvībām Vācijā tikpat kā nav. Diemžēl daudzreiz šis sardžu un darba viru upuris netiek pareizi saprasts. Vācijā nav maz tādu cilvēku, kas iedomājas, ka „melno" rotās ir neizsīkstošas zelta bedres, pie kurām var katrā brīdī pieiet un pasmelt. Tas ir nepareizs uzskats šāda uzskata dēļ viens otrs lūdzējs ir bijis jāatraida, jo minētie „trūcīgie" apstākļi nav izturējuši kritiku.

Sardžu virs no Ludvigsburgas E. Garauša uzņ.

Gandrīz katra no latviešu rotām pašlaik rotu palīdzība šinī laukā visvairāk izjūtama, kad citu ienākumu mūsu trimdas pārstāvībām Vācijā tikpat kā nav. Diemžēl daudzreiz šis sardžu un darba viru upuris netiek pareizi saprasts. Vācijā nav maz tādu cilvēku, kas iedomājas, ka „melno" rotās ir neizsīkstošas zelta bedres, pie kurām var katrā brīdī pieiet un pasmelt. Tas ir nepareizs uzskats šāda uzskata dēļ viens otrs lūdzējs ir bijis jāatraida, jo minētie „trūcīgie" apstākļi nav izturējuši kritiku.

Gandrīz katra no latviešu rotām ir uzņēmusies sava veida krusttēva pienākumus par grupu slimu latviešu. Ar viru ikmēneša iemaksām, kas vienas rotas mērogā jau iztaisa vairākus simtus. DM, jūtami tiek atbalstīti dzīves grūtdieņi.

Sava daļa rotu viru atbalsta tiek nodota arī latviešu studentiem.

Mūsu cilvēki Vācijā sevi jau tā aplikuši ar nodokļiem, ka vienam otram, ievērojot viņu ģimenes stāvokli un izpelņu, krietni jāpiedomā, kā sabalansēt savus līdzekļus, lai tas reiz nepiedzīvotu bankrotu.

Nav liela atšķirība rotu starpā. Dažādi ir tikai rotu pienākumi. Vieni, kā saka, mantu rada, otri to apsargā. Darba viri taisa tiltus, šosejas, ceļ ēkas, municijas noliktavas utt., sardžu viri tās apsargā.

Kā jau teikts, rotas ir vai vienīgās darba devējas Vācijā dzīvojošiem latviešiem. Un tomēr rotu sastāvs pastāvīgi mainās. Tik „kustīgas" šīs vienības gan nebija tad, kad vēl viss lielais latviešu vairums dzīvoja Vācijā pirms izceļošanas. Lielais vairums aizbrauca. Palika tie, kas nevarēja izceļot veselības apstākļu dēļ, un tie, kas par mājvietas meklēšanu citā zemē nekad nav domājuši. Pašreizējās kustības iemesls esot neapmierinātība. Daudzi rotu atstājot sarūgtinājuma dēļ, ka te netiekot respektētas „viņa spējas vai kādreizējie sasniegumi." Kāds vīrs pusmūža gados ar „gaišu galvu" teica: „Cik nepareiza ir šāda iedomība no bij. direktoru, pārvaldnieku, pulkvežu un apakšpulkvežu puses un atteikšanās no peļņas iespējām, ko šīs rotas dod, tikpat nepareiza ir arī to cilvēku rīcība, kam, vai nu izmantojot konjunktūru vai arī atsaucoties uz ilgo gadu dienēšanu „melnajo" vienībās, ir teikšana par algas paaugstināšanu. Paldies Dievam, pēdējai grupai nav daudz piekritēju. Ja tā būtu, nezin, vai rotas nebūtu vēl tukšākas nekā tās ir šodien."

Lai arī sardžu, transporta un darba rotām nav visai daudz sakara ar militārismu, taču savs kazarmu gaiss jūtams tāpat. Labi dara tie, kas pūlas šādu saspiestību pārvarēt, rīkojot gan sabiedriskas sanāksmes, teātŗa izrādes, sporta sacīkstes. Rotu viri zīmīgi piemetina, ka tieši latviešu bij. virsnieki esot tie, kas pūloties dzīvi rotās padarīt patikamāku, kurpretī „bij. aroda kaprāļi un robežsargi darot pretējo." Grūti apgalvot, cik šādai piezīmei patiesības, taču vienu otru raksturīgu gadījumu šinī sakarā nācies un laimējies novērot. Sevišķi rotu puiši un viri cienī bij. Latvijas armijas virsniekus. „Tiem drusku skaidrāks skats," piemetina dūšīgs puisis no Lubānas apgabala.

Mazliet neapmierināti rotās ir ģimenes cilvēki, kuŗiem atalgojums liekas par niecīgu. Ja ievēro izdevumus ģimenes uzturēšanai, tad, viņu īgnums saprotams, taču jāņem vērā, ka lai kādam tikai tamdēļ maksātu teiksim, 100 marku mēnesī vairāk, kā viņš ir ģimenes cilvēks, neviens gan nevar prasīt.

„Mēs neizputēsim, ja tikai citi mūs neizputinās," šķiroties saka sardžu un darba viri. „Gan jau tie, kam tagad mūsu rotas nepatīk, kādreiz nāks atpakaļ. Pie vācieša akmeņus skaldīt arī nav viegli."

Rietumvācijā, marta beigās.

E. Garausis

Vecie latviešu iecelotāji Kanadā

4) TOMS PUTRUSS IECEĻOJIS NO RUCAVAS.

Vēl pēc Pirmā pasaules kara Liepājas tuvumā esošie un Baltijas jūrai piegulošie pagasti likās esam kaut kur tālu. Pērkones un Rucavas pagasta saimniekiem vienīgā saskare ar ārpasauli bija tad, kad vajadzēja braukt uz Liepāju tirgū. Tā tirgus dienās jau mazā gaismiņā pa Pērkones šoseju rībēdami brauca laucinieku redeļu rati. Tirgus laukums pie Annas baznīcas un „šarām" atdzīvojās. Kamēr saimnieks vai saimniece cilāja savus krējuma ķērnes, zēni mielojās ar „piškām" un apbrīnoja baznīcas torni, no kuŗa, kā stāstīja, varot redzēt pāri ezeram Friča birzi un Reiņa mežu.

Rucava bija arī īsta senlietu krātuve, un kad mākslinieks J. Sudmalis un A. Aplociņš sāka gādāt Kurzemes mūzejam veclietas, skolēni no turienes atveda misiņa kalumiem greznotas dziesmu grāmatas, šņaucamo tabaku ragus, koka vācelītes, vērpjamo ratiņu vārpstiņas un daudz citu senlietu. Vecie zemnieki bija arī dziļi reliģiozi un ik svētdienas pulcējās baznīcā.

Veckanadietis Toms Putruss ir dzimis un audzis Rucavas pagastā Putrusu mājās, kur saimniekoja viņa tēvs. Pēc karadienesta Liepājas artilerijas pulkā T. Putruss apprecējies un pārņēmis saimniekošanu savās rokās. Bet tā kā Palangu līdz ar daļu no Rucavas pagasta un Putrusa mājām pievienoja Lietuvai, tad dzīves apstākļi pasliktinājās, jo iznāca tā, ka viss mežs palika Latvijas pusē un saimniecībai nebija vairs savas malkas. Toreiz kuģu sabiedrību aģenti meklēja Kanadai immigrantus, un 1927. gadā T. Putruss no Liepājas, kopā ar 13 citiem latviešiem, devās uz Kanadu pelnīt naudu, lai vēlāk brauktu atpakaļ. Brauciens ar kuģi bijis jauks, bet, braucot ar vilcienu uz Vinipegu, caur logu redzējis bēdīgas ainavas: licies, ka iebraukts īstā postažā un vientuļības purvā.

Vinipega toreiz bijusi latviešu centrs Kanadā. Jaunajiem iebraucējiem latvietis Batons (Poga) 2 nedēļas mācījis par brīvu angļu valodu. Lielākā latviešu daļa strādājuši amatniecībā. 62 jūdžu attālumā no Vinipegas bijis latviešu centrs — Letonija. Letonijai bijis arī savs biedrības nams, un tur dzīvojošie 200 latviešu komplektējušies galvenokārt no lauksaimniekiem un raktuvju strādniekiem. Lielākā daļa bijusi 1905. gada bēgļi, kas vēl dzīvoja veco marksistu ideju murgos. Kāds latvietis, vārdā Jānis, bijis tā sapinies komūnisma idejās, ka 1927. g. devies uz Padomju Savienību. Vēlāk ar lielām grūtībām un draugu palīdzību izdevies atgriezties atpakaļ — no sarkanās kaites izārstētam.

Iebraukšanas laikā Kanadā sākusies saimnieciskā krize, bet tomēr, kaut arī ar lielām grūtībām, pēc gada izdevies izsaukt no dzimtenes sievu. Darba apstākļi pasliktinājušies, kāpēc T. Putruss kopā ar veckanadieti Kronbergu nolēmuši kļūt par trapeŗiem un devušies uz mežu. Ceļš bijis grūts, jo pārtika un nepieciešamie trapeŗu piederumi vesti ar laivu, pārvarot 32 ūdenskritumus. Mežā abi trapeŗi izšķīrušies un visā ziemas laikā tikušies tikai Ziemassvētkos. Līdzpaņemtā pārtika izsikusi ātri un pavasarī abi trapeŗi atgriezušies galīgi izkāmējuši, bet toties bijuši bagāti ar sesku, lapsu, bebru, ūdru un vilku ādām. Peļņa bijusi laba, ap 800 dolaru. 1932. gadā Putrusa ģimene devusies uz Toronto, kur sākuši strādāt būvdarbos. Latviešu bijis maz un tikšanās ar tiem sagādājusi lielu prieku. Daļa bijusi kreisi noskaņota, sarkani iekrāsoti bijis arī pirmais Latviešu klubs, kaut gan tajā bijuši redzami arī nekomūnisti. Daļa komūnistu bijuši godīgi cilvēki, bet citi, kas gan attiecinās uz Vinipegas latviešiem, īstenojuši komūnistu sludināto brīvo mīlu un parasti teikuši: „Mūsu sievas, nemana sieva." un, sekojot šim teicienam, tā arī dzīvojuši.

Kad beidzies karš un sācies palīdzības darbs, komūnistiski noskaņotie nav ticējuši beglu un pat savu radinieku vēstulēm, jo toreiz Kanadā un Savienotās Valstīs komūnisma vārds bijis iecienīts arī visnekomūnistiskākās aprindās. Daļa no kreisajiem latviešiem vēlāk tomēr atzinusi īsto patiesību un paši aktīvi stājušies palīdzības darba akcijās. Reliģiski noskaņotie latvieši pirmie nodibinājuši kristīgo latviešu klubu, kurā darbojies Treimanis, Saraps, Putruss, Jēkabsons, Špīlbergs u.c. Bet par tiešo latviešu organizāciju darbu T. Putruss daudz nestāsta, jo precīzāku informāciju varot sniegt tie, kas šo darbu vadījuši, kā Treimanis un citi viņa tuvākie līdzstrādnieki.

Tagad T. Putruss dzīvo savā mājiņā un ir ar dzīvi apmierināts. „Kanadu esmu paspējis iemīļot," saka T. Putruss, „un šo zemi atstāt vairs nedomāju. Esmu priecīgs ka tagad šeit, tālu no dzimtenes, varu tikties ar latviešiem un sarunāties latviešu valodā." Rudeņos T. Putruss parasti dodas uz ziemeļu mežiem medībās. Ilgas pēc meža viņam laikam palikušas no tiem laikiem, kad mazais Toms kā zēns pastalās skraidīja pa Rucavas un Bārtas mežiem. Medības šeit arvien esot sekmīgas — braucot mājās, arvien pārvedot stirnas vai platradža brieža cepeti. Nākošā rudenī T. Putruss taisās meklēt medību partnerus — latviešus. Jādomā, ka tādus arī atradīs.

Pārmaiņas Zemnieku savienībā Zviedrijā

Ievēlēta jaunā rajona valde

Kā ziņo no Zviedrijas, Stokholmā notikusi Zemnieku savienības Zviedrijas rajona padomes sēde. Par rajona valdes priekšsēdi ievēlēja T. Vītoliņu. Vicepriekšsēži J. Lūkins un A. Padēls, sekretārs J. Mālītis, valdes locekļi O. Briedis, E. Buks un K. Kreicbergs.

Šis jaunās Zemnieku savienības valdes ievēlēšana iezīmē pagriezienu uz Zemnieku savienības konsolidēšanos Zviedrijā. Vairākas grupas, kādās Zemnieku Savienība bija līdz šim sašķēlusies, tagad pārstāvētas rajona valdē. Ārpusē palikuši atsevišķi biedri, kas ir vairāk vai mazāk sava ceļa gājēji un atbalsta Br. Kalniņa, J. Andersona un citu politisko kombināciju ZLNP. Jaunā valde atbrīvojusies no centrālās valdes pilnvarnieka, kas līdz šim bija Zviedrijas rajona valdes loceklis, taču ieņēma šo amatu nevis uz biedru mandāta pamata, bet gan pēc centrālās valdes izdotās pilnvaras. Tagad šis nevēlētais valdes locekļa amats esot nolikvidēts, un valde sastādās tikai no vēlētiem locekļiem.

LATVIETEI UZ ASV KUĢA PIEDZIMIS BĒRNS

KĀDAS VALSTS PILSONIS IR JAUNPIEDZIMUMAIS?

NYT ziņo, ka Nujorkas ostā ienācis amerikāņu tvaikonis „Urugvay", uz kuŗa, kā to stāsta kuģa virsnieki, kādai pasažierei, kas bija uzkāpusi uz kuģa kā „zaķis", 17. martā piedzimis bērns. Minētā pasažiere esot Latvijas pilsone R. Belovodska. Viņa slepeni uzkāpusi uz kuģa Riodežaneiro ostā, Brazilijā, un cerējusi sasniegt Nujorku vēl pirms dzemdībām. Bet drīz vien viņai nācies atklāt savu stāvokli — bērns piedzimis kuģa slimnīcā. Belovodska ar bērnu izsēdināta Bahijas ostā, Brazilijā.

Kuģa pasažieriem atlikušajā ceļa posmā bijis laiks spriest par to, kādas valsts pilsonis ir jaunpiedzimušais. Māte ir Brazilijā dzīvojoša Latvijas pilsone, bet Latvijas vairs nav, saka amerikāņu laikraksts. Bērns piedzimis uz amerikāņu kuģa atklātā jūrā. Immigrācijas inspektors, pie kuŗa pasažieri griezās pēc padoma, atbildēja: „Es varētu šo lietu noskaidrot, bet tas man prasa daudz laika."

Pēc Latvijas likumiem jaunpiedzimušais ir Latvijas pilsonis, jo bērna pavalstniecību nosaka vecāku pavalstniecība, vienalga, kur bērns dzimis. Pēc ASV likumiem bērna pavalstniecību nosaka dzimšanas vieta.

1954. GADA APRĪLĪ

latviešu laikraksti vēstīja...

...ka sākusies saspīlējumā gaidītā sabiedroto lielofensīva. Trīs feldmaršala Montgomerija armijas pārgājušas Reinu pie Vēzeles, bet ģen. Pattons pie Maincas.

...bēglu laiva no Kurzemes ar 53 latviešiem sasniegusi Zviedriju.

...saslimis Kārlis Skalbe un ievietots slimnīcā.

...latvieši, lietuvieši un igauņi gatavojas lielai tautiskās mākslas izstādei Stokholā, ko atklāt solījies Zviedrijas princis Eižens.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

DARBS, KAS BŪTU VEICAMS GLOBĀLAI ORGANIZĀCIJAI

Lietuvas Augstākās Atbrīvošanas Komitejas (VLIK) Informācijas dienests Vācijā sistēmatiski vāc informāciju no mājās atlaistiem vācu kara gūstekņiem, kas savā gūsta laikā bijuši kopā ar baltiešu izsūtītiem vai arī kādu laiku uzturējušies Baltijas valstīs. Šādā ceļā lietuviešu centrālās organizācijas rīcībā saplūst vērtīgas ziņas par Baltijas tautu likteni vispus dzelzs priekškara. Vācu kara gūstekņi paskaidro, ka baltiešu izsūtīto stāvoklis esot daudz grūtāks par vācu kara gūstekņu stāvokli.

Ir iemesls domāt, ka šie atlaistie vācieši ir pēdējie no padomju elles dzīvi izkluvušie liecinieki, kas atnesuši vēstis par mūsu tautas brāļu dzīvi verdzībā. Lietuvieši ir noorganizējuši šo baigo ziņu sakopošanu, turpretim latvieši par to vēl nav domājuši. Presē ir parādījušies dažu atsevišķu vācu gūstekņu stāsti, bet neviena latviešu organizācija nav domājusi par mums tik svarīgās informācijas sakopošanu un apstrādāšanu. Lieki minēt, ka šādai informācijai bez tīri vēsturiskās vērtības būtu arī liela praktiska nozīme. Šīs iegūtās liecības mēs varētu izlietot kā apsūdzības materiālu pret komūnismu, vai tas būtu Kerstena komitejā, vai Apvienoto Nāciju izmeklēšanā par vergu darbu, vai kādā citā starptautiskā forumā. Latviešu Centrālai komitejai Vācijā pašai nebūs pa spēkam veikt šo uzdevumu. Tas ir darbs, kas būtu veicams latviešu globālai organizācijai, bet tādas mums vēl, diemžēl, nav.

A. Zv.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGA

28. martā čikāgieši piedzīvoja priecīgu pārsteigumu, jo viņus apmeklēja latviešu teātris no Milvokiem un izrādīja El. Zālītes komēdiju Maldu Mildas sapņojums. Atjautīgi uzrakstītais skatuves darbs bija patīkama pārmaiņa. Sevišķi iepriecināja pazīstamais aktieris Eriks Leimanis, kuŗam katra kustība ir vai iedzimta. Skatītāji viņam veltīja skaļu piekrišanu. Laba bija arī Ilze, ko tēloja Biruta Veldre. Ieva, Tamara Ritele bija arī labi sagatavojusies. Izveicīga bija Olita Zommere, tāpat Valters Kalnītis. Pēteŗa Ozola spējas negribas apšaubīt, bet vai viņš šai lomā derēja? Labs bija Alfrēds Tabaks, Anna Sīds un Osvalds Ozoliņš. Lugai vispār bija laba atsaucība, un milvokieši Čikāgā ir mīļi gaidīti. Katram no viņiem, kas šeit ciemojušies, ir bijusi atbildības sajūta pret apmeklētājiem, tāpēc arī pamatprasības izpildītas un skatītāji apmierināti.

Al.

BOSTONĀ

Māc. O. Blūmītis, kas pazīstams kā dedzīgs pretkomūnisma cīnītājs, nesen atkal sācis runāt Bostonas radio raidītājos. Svētdien, 28. martā Blūmītis runāja par tematu „Krusta karš pret komūnismu".

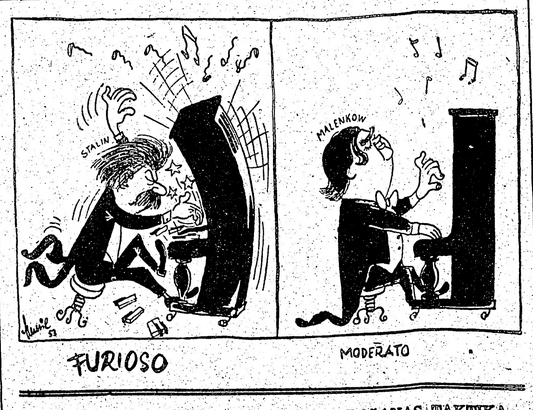

VECĀ UN JAUNĀ PASAULES IEKOROŠANAS TAKTIKA

DRAUGI OPERNIEKI UN OPERAS DRAUGI!

Mūsu operas lielajai mākslinieciei ADAI BENEFELDEI ir piepildījušies 70 mūža gadi Aizmirsta un vientuļa viņa pavada savas vecuma dienas kādā Vācijas nomalē. Kas vēlētos piedalīties mūsu novēlotam dzimšanas dienas sveicienam mūsu lielajai mākslinieciei, tiek laipni lūgti — ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc šī uzaicinājuma publicēšanas — piesūtīt ar čeku vai Money Order savu sveiciena daļu —

Adelei Pulciņai-Karpai, 512 Pearl St. Waterlown, Wisconsin. U.S.A.

Adolfam Kaktiņam, 20205 Arminta St., Canoga Park, Calif. U.S.A.

Marisam Vētram, 105 Kenwood Ave, Apt. 22, Toronto, Ont. Canada.

SARKANIE SMIEKLI

ATRIEBĪBA

Kāds ģimenes tēvs Sofijā, kuŗu dzīve zem komūnistu varas novedusi līdz izmisumam, paķer noglabāto revolveri un dodas pa durvīm ārā. Sieva mēģina viņu atturēt no kādas pārsteidzīgas rīcības, bet izmisušais vīrs kliedz: „Nost ar visu! Es gribu atriebties. Es eju nošaut Červenkovu (komūnistu partijas sekretāru).

Trīs ar pus stundas vēlāk viņš smagi iesoļo dzīvoklī, lēns kā jērs. Viņa sieva raud un bailīgi jautā: „Nu?"

„Nekas neiznāca, jo pat tur, zini, ir jāstāv rindā..."

CEĻA VĀRDI

Dažas patiesības nedrīkst teikt, dažas nav vērts teikt, bet dažas ir noteikti jāpasaka. Vilhelms Bušs

*

Cilvēki mēdz cienīt skaidru patiesību, bet ienīst to, kas viņiem kaut ko izskaidro. Augustīns

*

Viss var pazust vienā dienā — kā slavētājs, tā slavinātais. Marks Aurēlijs

*

Piedzimt vai ar nāvi iesākt — ir viens. Lao Tse

*

Gara acis ir redzīgākas, kamēr ķermenis guļ. Aishils

*

Par milestību runāt nozīmē milestībā vingrināties. Balzaks

Kanada ir viena no vadošām valstīm medicīniskos atklājumos

Hilijers un Prebuss izgudrojuši elektrisko mikroskopu

Kanadieši var dibināti justies lepni uz savas zemes medicīniskiem sasniegumiem, raksta Žaklēns Murs nedēļas žurnālā Weekend. Kanadas sniegumi medicīnā un chirurģijā ir bijuši lielāki nekā varētu sagaidīt no jaunas valsts ar samērā mazu iedzīvotāju skaitu.

Visplašāk pazīstamais Kanadas atklājums, laikam, ir insulīns, ko atklāja nelaikis sērs Frederiks Pantings un Dr. Čarlzs Bests Toronto universitātē, kad tie bija tikko uzsākuši savu pētniecības darbību. Izmēģinājumus veicināja prof. J. J. R. Mekleods, un ražoto insulīnu tīrīja Dr. Džons Kolips, kas tagad ir Ontario Rietumu universitātes medicīniskās fakultātes dekāns. Bantings un Mekleods par savu darbu apbalvoti ar Nobeļa prēmiju, un tie godalgās dalījās ar saviem kolēģām.

Dr. Bests vēlāk kļuva par vienu no Bantinga institūta direktoriem Toronto. Divi pētnieki — D. A Skots un Arturs Čarlzs — atklāja heparinu — līdzekli pret noasiņošanu, ko lieto chirurģijā. Šo preparātu kā pirmais lietoja starptautiski pazīstamais sirds chirurgs Dr. Gordons Matijs, Toronto.

Dr. Kolips ieguva pasaules slavu kā hormonu autoritāte un ir devis pirmo kārtīgo ACTH preparāta aprakstu. Šo preparātu lieto reumatisma ārstēšanā. Dr. Besta vadībā Bantinga institūtā atklāja cholines vitamīna īpašības.

Asins banku panākumi visā pasaulē ir ļoti atkarīgi no Montreālas Dr. Normana Buntes darba. Tas izdarījis plašus pētījumus, lai padarītu iespējamu pilnu asiņu transfūziju grūtoņ apstākļos. Trīs Toronto ārsti: Frederiks Tisdals, T. G. H. Dreks un Alans Grauns izveidojuši starptautiski pazīstamo bērnu barību. Šīs barības pamatā, ko pazīst ar nosaukumu Pablum, ir sausa Alfaalfa.

Tomēr Kanadas medicīnu ir ietekmējis arī Viljams Oslers, kas bija pazīstams kā „lielais skolotājs." Viņa rokas grāmatu par medicīnas praksi savā laikā atzina par labāko, kāda jebkad bijusi sarakstīta angļu valodā. Pēc darbības Montreālas Mekgilla universitātē viņš devās uz Savienotām Valstīm un vēlāk uz Angliju. Viens no viņa laika biedriem — Dr. Vijats Džonsons — bija pirmais Kanadas tiesu medicīnas eksperts, viņš atklāja metodi, kā noteikt saslimšanu ar difteriju.

Pēdējos gados Dr. Marijs Bars, kas darbojas Londonā, atradis līdzekļus, kā atšķirt sieviešu un vīriešu kārtas šūnas, kas ņemtas no nervu sistēmas zināmām vietām.

Toronto ārsts — Dr. Viljams Frenks ieteica uzvalkus, kas būtu jāvalkā, lidotājiem, lai izvairītos no nesamaņas pie stāvas planēšanas un straujiem pagriezieniem.

Pacienti, kam jāoperējas, var būt pateicīgi Toronto ārstam Dr Viljamam Edvardam Galijam, kas sāka lietot dzīvu audu šuves vāšu noslēgšanai. Audus absorbē ķermenis, un vāšu dzīšana ir labāki nodrošināta.

Divi Toronto universitāti beigušie Džems Hilijers un Alberts Prebuss izgudrojuši elektronisko mikroskopu, ar ko pētījumiem daudzās nozarēs paveras plašāki apvāršņi. Šī mašīna dod vairākreiz lielāku palielinājumu un nesalīdzināmi skaidrāku ainu, nekā vislabākie optiskie mikroskopi.

C. S.

JĒKABA SIEBERGA FONDS

Svētdien, 28. martā Bostonā notika Jēkaba Seiberga piemiņas fonda iniciātoru sanāksme. Tā izraudzīja pagaidu valdi: priekšnieks Dr. A. Grīnups (ALTS), kasieris māc. Nik. Ozols (Misijas draudze), sekretārs O. Akmentiņš (LPB), Fonda iniciātors E. Auniņš ziņoja par grūtībām, ar kākām nācies sastapties, rīkojot Jēkaba Sieberga 91. mūža gada atceri. Dīvaini, ka šai veclatviešu draudzē, kurā ir arī piektgadnieki, J. Sieberga tēvam ir opozicija . . .

J. Sieberga fonda mērķis ir saglabāt nākošām paaudzēm Sieberga piemiņu, šim nolūkam izdodot monografiju un ierīkojot Latviešu namā Sieberga mūzeju. Sieberga tēva mājā vēl atrodas spiestuve, burti un klišejas, ar kurām viņš iespiedis daudzas grāmatas un 20 gadus Amerikas Vēstnesi.

Fonda pagaidu valde 25. aprīlī, pl. 10.00 Latviešu namā sasauc visu biedrību, draudžu un interesentu sanāksmi par fonda darbību.

Sieberga fondā ziedojuši: O. Liepiņš 5 dol., E. Auniņš 5 dol., Dr. Grīnups 5 dol., māc. Nik. Ozols 5 dol., O. Akmentiņš 5 dol., V. Eglītis 5 dol. Tālākie ziedojumi pieteicami un sūtāmi kasierim māc. N. Ozolam, 52 Highland St., Roxbury, Mass.

O. A.

ALMAS SKUDRAS koncerts Hamiltonā

28. martā Hamiltonas konservātorijā bija pulcinājis, ar maz izņēmumiem, visus vietējos mūzikas cienītājus.

Programmas pirmā daļā J. Vītola un A. Kalniņa dziesmas; otrā — R. Strausa, O. Raspighi, P. Mascagni, G. Puccini u. c.

Līdz šim Alma Skudra vietējai sabiedrībai bija vairāk pazīstama kā kora diriģente.

Koncerta noskaņu patīkami papildināja mākslinieces šarms un reizē vienkāršība, kas liecina par nopietnu mākslas izpratni.

No latviešu dziesmām visvairāk iepriecināja Manş naminş un Tik sen, ko dziedātāja sniedza īpatā sirsnībā un dziļā pietātē, — izpelnoties klausītāju nedalītu atsaucību.

Otrā daļā Alma Skudra sagādāja patīkamu pārsteigumu ar operu ārijām, kuŗas, šķiet, vislabāk piemērotas koncertētājas spējām.

Liriski — drāmatisks soprāns ar plašu diapazonu. Sevišķi iepriecina izlīdzinātais dziedājums vidējā reģistrī, kā arī imponē skaistie sonorie toņi.

Augšējam si, pietrūkā vajadzīgā spožuma. Ar stingrāku elpas balstu augšējā reģistrī šo trūkumu varētu novērst.

Hamiltonieši var būt priecīgi, ka viņu vidū mīt nenogurstoša diriģente un dziedātāja.

Pavadījumus uzmanīgi veica Anna Medne.

Atsaucīgie klausītāji prasīja piedevas un pateicās ar ziedieni.

B. C.

Marija Andžāne

SMAGUMS

Es sevi sajūtu kā necejamu nasu,
Kad gadu briedums dzīves kalnā sauc,
Lai spēks ar saprātu šur savu tiesu rastu.

Uz krūtīm mūžība man smagi nogulusi,
Ar ledus roku dzīvu sirdi žņaudz...
Ir sāpēs dvēsele pa pusei nomirusi.

Tā nevarīgi spārnus kopā glauž,
Ne celties spēj, ne meklēt citu krastu...
Šķiet, manos plecos gadu simti snauž.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. BALDUMA

LIELDIENU GALDS

Ir svētki, kas gadu tecējumā izveidojuši noteiktas tradicijas ar svētku maltītēm, kā arī galda klājumu.

Lieldienas jezīmējas ar tradicionālām brokastīm. Šais svētkos namamātei dota izdevība visu sagatavot aukstā veidā, jau iepriekš tā izbaudot galšo svētku dienu atpūtu.

MARINĒTAS SALAKAS

1,5 līdz 2 mārc. salakas, 150 gr. sviesta, 50 gr. rupju kviešu miltu, sāls.

Marinādei: 1 lt. vīnetiķa, sāls, pipari, vircas, laŭru lapa, sīpols, 1 tējk. cukura.

Salakas notīra, nomazgā un nosusina. Apviļā ar miltiem un cep sviestā uz lēnas uguns no abām pusēm brūnas.

Marinādi savāra un atdzesē. Atdzisušās salakas sakārto traukā un pārlej ar marinādi. Ja vēlas, var likt klāt arī tomātu biezeni. Zivis marinādē atstāj 1—2 dienas vēsā telpā. Pirms pasniegšanas galdā garnē ar petersīļu lapiņām.

ZUTIS ŽELEJĀ

Notīrītu un no ādas atbrīvotu zuti ierīvē ar sāli, sagriež gabaliņos un atstāj uz vienu stundu. Tad nosusina, ieliek katliņā ar pipariem, lauru lapu, sīpolu, etiķi ar ūdeni uz pusēm tā, lai zivs būtu pilnīgi šķidrumā. Vāra uz lēnas uguns mīkstu.

Ar aukstu ūdeni izskalotā formā saliek citrona šķēles, sakārto zuša gabaliņus. Šķidrumu izkāš un pieliek izmērcēto želatīnu. Vēlreiz izkāš un pārlej zivij. Noliek aukstumā un sasaldē.

Pasniedzot galdā, dod klāt majonēzi ar smalki sakapātām pētersīļu lapiņām.

Uz viena litra šķidruma ņem 2 pac. malta želatīna.

BIEZPIENA MAISĪJUMS NEVĀRĪTS

Produkti: 2 mārc. biezpiena, 4 olu dzeltenumi, 200 gr. sviesta, 200 gr. rozīņu, 1/4 lt. putu krējuma, 150 gr. cukura, 1 pac. vanilja cukura vai 2 tējk. vanilja ekstrakta.

Biezpienu 2 reizes izmaļ caur gaļas mašīnu un izrīvē caur sietu. Pieliek saputotu sviestu ar olu dzeltenumiem un garšas vielām, kā arī nomazgātas un nosusinātas rozīnes. Beidzot iecilā saputotu krējumu. Šo masu var likt formā vai arī vienkārši mitrā servjetē, cieši saņemot stūrus uz augšu, nosienot un uzliekot slogu. Pēc 2 dienām uzliek uz glīta šķivja un garnē vai nu ar saputotu putu krējumu, iecukurotiem augļiem vai arī ar vaniljas krēmu.

BIEZPIENA MAISĪJUMS JEB VĀRĪTA „PASCHA"

Produkti: 2,5 mārc. biezpiena, 5 olas, 200 gr. sviesta, 1/4 lt. salda krējuma, 100 gr. mandeļu, 1 pac. vanilja cukura, 200 gr. cukura, 50 gr. sukādes.

Svaigu un sausu biezpienu izmaļ gaļas mašīnā un izrīvē caur sietu, liek katliņā, pielej krējumu, pieliek sviestu, olas. Trauku liek karstā ūdens peldē un maisot karsē līdz vārīšanai, tad noņem un atdzesē.

Aukstajai masai piemaisa cukuru, nomizotas un uz pusi pārdalītas mandeles, mazos garenos gabaliņos sagrieztu sukādi. Visu labi izmaisa. Vēlamā formā ieklāj mīkstu servjeti, ielej masu, pārsien servjetes galus un uzliek slogu.

Pēc 2 dienām izņem no formas, uzliek uz stikla šķīvja un garnē ar vaniljas krēmu, ko pagatavo šādi: ņem 1 glāzi piena, 2 olas, 3 ēd. k. cukura, 0,5 pākstīšes vanilja, 1 ēd. k. miltu, 1 ēd. k. kartupeļmiltus, 200 gr. sviesta.

Olas sakuj ar cukuru, pievieno miltus un kartupeļmiltus, maisot pielej uzvārītu pienu ar vaniļju. Trauku liek karstā ūdens peldē un maisot karsē kamēr sabiezē.

Atdzesētam pievieno saputotu, nesālītu sviestu.

KRĀSOSIM OLAS DABISKI

No senseniem laikiem mūsu senči bija iecienījuši olas krāsot sīpolu un alkšņu mizās vai to novārījumā. Ja vēlas tumšāku krāsu, mizas liekamas vairāk. Ja sīpolu mizas savāra un neizkāš, tās pieskaroties olai, dod īpatnēju veidojumu. Ja krāsojot vēlas iepīt rakstu, tad ņem nelielu drēbes gabaliņu, samitrina, ieliek putraimus, zaļas bērzu lapiņas, smilgas u. t. t. drēbi nosien un ieliek sīpolu mizu novārījumā.

Olu spīdīgumu iegūst, ja atdzisušās olas iezieš ar speķa ādiņu.

MARMORA KŪKA

Produkti: 250 gr. sviesta, 250 gr. cukura, viena paciņa vaniljas cukura, 3 olas, 1 ēd. k. ruma, 0,5 tējk. sāls, 500 gr. kviešu miltu, 3 tējk. cep. pulvera, 1/8 lt. piena, 30 gr. kakao, 30 gr. cukura.

Sviestu saputo, pamazām pielieko cukuru, olas un garšvielas, izsijātos miltus ar cepamo pulveri un pienu. Pienu lej tikai tik daudz, lai mīkla būtu tik bieza, ka tā viegli krīt no karotes.

2/3 mīklas liek ieziestā un ar rīvmaizi izkaisītā formā. Pārējai mīklai piemaisa kakao, cukuru un 2—3 ēd. k. piena. Tumšo mīklu liek virs gaišās mīklas.

Lai mīklu dabūtu marmorveidā, tad a. dakšiņu spirālveidīgi izvelk cauri abām mīklām, cep mērenā karstumā līdz 75 min.

LITERĀRAS DEBATES PAR „LIETIŠĶO MĪLESTĪBU"

KAROLA DĀLE VIESOJAS BOSTONĀ

ALTS bija sarīkojusi Baltajā namā Bostonā dzejnieces Karolas Dāles dzeju vakaru. Par tematu „Mīlestība jaunākā rakstniecībā" referēja Oļģerts Liepiņš.

K. Dāle Bostonā viesojās jau otro reizi, un šai dzejas skandēšanas vakarā bija pulcējušies gandrīz visi LPB Bostonā un apkārtnē dzīvojošie biedri, dzejnieces cienītāji un draugi, tāpat arī lietuvju viesi, dzejnieks Fausta Kiršа un LLV darbinieks Dr. B. Micēvičus. Katrā Dāles dzejolī ir kāda rinda, kas nes dziļumā sāpi. Dzejniece lasa spēcīgi, vulkāniski gandrīz pat ar kareivisku balsi. Dzejas izskaņa savienojas un izlīdzina viņas personību, jo bez dziļuma sāpēm Dāle pauž dzejoļos arī mīlestības temas.

Šie dzejoļi tad ievadīja O. Liepiņa referātu, pēc kuŗa iedegās interesantas debates.

Referents īsumā raksturoja klasiskā un romantiskā virziena pazīmes literātūrā. Katrai tautai ir savs sievietes ideāltips, latviešiem literātūrā tādi ir Raiņa, Baiba un Brigaderes Princese Gundega. Šādus dzejiskus tēlus ne jaunākā pasaules, ne arī latviešu literātūrā vairs neatrodam.

Pēckara laiks iekrāsojis ģimenes dzīvē tumšākus vilcienus, tāpēc rodas pārdomas par mīlestības dažādu attēlošanu literātūrā.

Referents norādīja, ka pēdējā laikā daudzi sveštautu autori, piemēram, Alberto Moravio, pārāk atklāti tēlo mīlas ainas, kas zināmā mērā ietekmē arī latviešu rakstniekus.

„Lietiškās mīlestības" tēlotāji kur sievietes iegūšana ir tikai „ūdens glāzes izdzeršana," atrodami arī latviešu literātūrā. Klasiskā literātūrā sastopams trijstūris starp mīlētājiem, tagadējā — daudzstūris. Rakstnieks te jau grēko pret mākslas likumiem, nemaz nerunājot par morāles likumiem, kāpēc arī darbi bieži ir psiholoģiski vāji. I. Leimanes romānā Gaigala ir vienaldzīga, kas ir viņas bērnu tēvi. Turklāt dzīvības instinkts liecina pilnīgi pretējo. Māksla tiek profanēta, ja nesaskan vairs ar reliģijas un dzīves likumiem. Tāds bioloģiski nepareizs attēlojums redzams arī K. Lesiņa romānā Jankā Mūzikants, kur meitene nezina, no kā viņai būs bērns, un ir par to samērā vienaldzīga. Nerēķināšanās ar dzīves normām iedragā attiecības ģimenē. Nakts parādē Ligita — K. Miķelsones romāns. Arī V. Kārkliņa romānā Dieva zeme Krista ir negatīva sieviete, ar ko lasītāji nav apmierināti, tāpēc notiek sabiedriskas tiesas.

Referents domā, ka galvenā vaina ir tā, ka intellektuālisti, kam mīlestība ir sveša, ķeras pie nepareizas temas. Kā izveidosies jaunais „lietiškais mīlestības" virziens, nav vēl nosakāms, bet ir cerības, ka rakstnieki atgriezīsies pie klasiskās literātūras pamatiem.

Kā pirmā referēja K. Dāle, norādīdama, ka šai laikmetā jauniešu greizsirdība ir daudz mazāk jūtama nekā agrākajās paaudzēs. Tagadnes cilvēks visu atrisina ar veselu saprātu (Ziverta Meli meklē meli), Dieva zemē arī Kristu Dāle attaisnoja.

Veclatviešu dzejnieks Fr. Freidenfelds ir tajās domās, ka mīlestība un maize būs mūžīgas.

Dr. Grīnups, kā ārsts uzsver, ka pataloģiskā mīlestība ir slimība. Kas grib tēlot savos darbos nenormālas mīlas ainas, tam būtu jāiepazīstas ar Foreļa un Fišera pētījumiem.

Māc. Ozols ieteic, lai rakstnieki arī tagad rada rakstniecībā sievietes ideāltipu.

Stud. Maisiņš uzsver, ka rakstnieks ir vienmēr pret sabiedrību, bet nevis ar sabiedrību. Rakstniekam jārādā sabiedrības „netīrie kakti," lai tos izslaucītu.

J. Porietis šaubās, kādas problēmas rakstnieks spēj vairs risināt, pārnācis pēc smagā darba fabrikā? Ja grib no rakstnieka kaut ko prasīt, tad vajaga sagādāt arī viņam piemērotus apstākļus.

Vēl debatēs piedalījās arī citi runātāji.

Pārrunas dzejniece nobeidza ar savu dzeju skandēšanu.

ALTS pr-ks Dr. A. Grīnups izteica pateicību rīkotājiem un referentiem, cerībā, ka šādi sarīkojumi notiks arī turpmāk.

Osvalds Akmentiņš

E. Karlsones-Kukaines un R. Šēferes koncerts Londonā, Ont.

„The London Free Press" 29. marta numurā lasāma kritikes L. Kraufordes šāda atsauksme — „Latvju dziedātāja" — izcila solo dziesmās. Sestdienas vakarā Brāmsa, Šuberta un Grīga solo dziesmu krāšņumu gaumīgā izpratnē sniedza Elfrida Karlsone - Kukaine, lirisks soprāns, un Rita Šēfere, viņas pavadītāja.

Mēs izjūtam, ka Šēfera kundze ir jāatzīmē reizē ar Kukaines kundzi, iztirzājot viņu koncertu, tāpēc, ka pavadījums ir diesmu priekšnesuma integrālā daļa. Šēfera kundzes pavadījums bija izcils kā tehniskā krāšņumā, tā dziesmu un dziedātājas izpratnē. Mums jāpateicas abu mākslinieču ciešai saskaņai par to neviltoto baudījumu, ko mēs izjutām, klausoties šīs dziesmas.

Skaists frazējums. — Kaut arī Kukaines kundzes stiprā saaukstēšanās bija ietekmējusi viņas balsi, dažās dziesmās viņas tonis bija jauks, frazējums patīkams, un daudzu dziesmu vokālais priekšnesums bija teicams.

It īpaši patika Šuberta dziesmas „Smieties un raudāt" ar maigiem kontrastiem un „Mājvieta" ar noapaloto toni un interesanto nokrāsu zemajos toņos, Grīga „Princese" ar jaukajiem klusinātiem toņiem un kontrasta skaistumu un „Solveigas dziesma", kas sasniedza izjūtas un toņa kalngalus.

Dziedone sniedza patosu un drāmatismu ar labu gaumi romantiskā stilā, bet bez jebkāda melodrāmas lētuma. Patoss un drāmatisms bija dzīvi: vai tas bija Brāmsa „Uzticībā" vai Šūberta „Meitenes žēlabās", vai pavisam īpatnējā Brāmsa „Salomē".

Kukaines kundze dziedāja dažas dziesmas oriģinālvalodā (vācu), citas angļu valodā, kamēr vēl citas savā un daudzu klausītāju dzimtajā latviešu valodā, jo koncertu bija sarīkojusi Londonas Latviešu kopa.

Interesanti, ka Grīga populārākā dziesma kanadiešu vidū „Tevi mīlu", šķiet, ir arī visiecienītākā latviešos, jo kad Kukaines kundze to dziedāja angliski un pēc tam latviski, abas reizes aplausi bija entuziastiski.

Ps.

Vai klusums jau kļuvis lukss?

Neizmērījamas pasaules sāpes savā laikā aizdzina romantiķus vientulībā un klusumā. Toreiz to sniedza katra mežmala un kluso muižu parku romantika. Vai tas nav izaicinošs paradokss, ka modernajā laikmetā klusums būtu kļuvis lukss? Un tomēr šis laiks ir sabojājis un padarījis slimu cilvēku, kas nekur vairs neatrod dvēseles mieru, vienīgi dažādas tabletes un universāllīdzekļi daudzmaz noslāpē iekšējo nervozitāti. Ja savā laikā redzēja laimīgus cilvēkus gan augstākās, gan vidējās, gan zemākās sabiedrības, tad tagad tikai daži klaidonis jūtas pilnīgi laimīgs, ja viņam nav jāgādā par savu iztiku. Tas ir kristīgais sabiedrības locekļa princips, ka par cilvēka galveno uzdevumu nedrīkst kļūt rūpes par vēderu. Cilvēces uzturam nepieciešamais vienmēr būs.

Taču modernais cilvēks kļuvis skeptiskss, kristietības un cilvēka dziļākā jēga vairs netiek izprasta. Klusums un dvēseles miers kļuvušas vecmodīgas lietas. Sapnī pēc bagātības illūzijas pazaudēta īstā paradīze. Taču, ja katrs neliekuloti pārdomā klusuma jēgu, mēs atzīstam tā nepieciešamību un svētību. Ja — mēs tā ilgojamies klusuma, bet vairs nespējam izkļūt no trokšņu un kārību elles. Šis laiks ir paņēmis mūsu dvēseles savā kalpībā.

Nu tikai mēs noskārstam, ka šis laiks mūs nostādījis cīņas un atvairīšanas situācijā. Mēs sākam izkārt cīņas paroles: Cīņa pēc klusuma. Troksnis kā mežonīgākais launums! Klusiniet troksni! Taču troksnis prasījis jau neskaitāmus upurus. Šodien cīnītāju pirmajās rindās iet ārsti, audzinātāji, psihologi un filozofi, lai kollektīvi apkarotu cilvēces lielāko launumu un ienaidnieku — troksni. Un to var, vismaz ievērojami apslāpēt un reducēt, ja vien katrs sabiedrības loceklis ieskatīs, ka klusums modernajam cilvēkam kļuvis luksa lieta. Vai mēs uzvarēsim šajā Donkichota cīņā ar vēja dzirnavām, to rādīs cilvēces saprāts. Argumentācija gūst jēgu vienīgi tad, ja tiek lietoti cīņas līdzekļi un pretlīdzekļi. Tas ir modernās technikas uzdevums, pārbaudīt un pārveidot mašīnu kapacitāti cilvēces labklājības interesēs, jo cilvēka ausij nepieņemamie toņi kaitīgi cilvēka veselībai. Cilvēkam nepieciešamas pārmaiņas, jo nepārtraukta steiga un troksnis ātri nolieto nervu sistēmu. Pašreizējā situācija ir brīvprātīga saistīšanās civilizācijas spaidu darbos. Mēs dzenamies klusumam pakaļ, bet paši to aizbaidām projām. Limuzīnu virknes dodas uz atpūtas vietām, bet tur cilvēku kņada un dīzeļa mūzika iznīcina tik kāroto atvalinājuma atpūtu klusumā. Ka klusums tiešām kļuvis lukss, to pierāda tā vērtība, jo cilvēks tā sasniegšanai nežēlo līdzekļus. Līdz ar to cilvēks arī mācās cienīt klusuma jēgu un vērtību, jo tas ir kā neizvērtējama baze, kas dod dzīvības, veselīguma un spēka sulu. Vai nealzmetīsim daļu no mūsu pārmērīgā skaļuma, lai tādējādi kalpotu sev un kaimiņiem?

Alberts Spogis.

PAŠNĀVĪBU SĒRGA

Vormsas policija Rietumvācijā, noskaidrojot kādu mistisku sievietes un viņas suņa nāvi pēc kopīgas konfekšu baudīšanas, atklāja, ka saldumiem bijusi piejaukta inde — Dr. Šrēdera patentētais augu kaitēkļu apkarošanas līdzeklis E 605, kuŗa sastāvs (Nitrophenyl — Diāthyl, Monothienhosphat un Insektizid) ir nāvīgs gandrīz visiem augu kaitēkļiem, kādēļ šī līdzekļa lietošana Vācijā un tās kaimiņzemēs stipri izplatīta.

Tālākā izmeklēšanā saindēto konfekšu lietā iepītā Krista Lēmane atzinās, ka ar E 605 pāris gadu laikā viņa noindējusi vairākus savas ģimenes piederīgos. Par 29 gadi veco Vormsas raganu un indi, kā šādos gadījumos parasts, plaši izrakstījās prese, neaizmirstot pieminēt, ka E 605 ir iedarbīgāks par ciānkāliju un citiem nāvekļiem.

Sekas bija diezgan negaidītas, jo pēc tam Vāciju un Austriju sāka piemeklēt vesela pašnāvību sērga, lietojot E 605. Upuru skaits sniedzas jau vairākos desmitos un vēl pieaug ik dienas. Tirgotāji stāsta par pieaugošu E 605 pieprasījumu, jo gandrīz vai katrs vēlas turēt tik iedarbīgu indi „katram gadījumam." Tagad prese aizrāda, ka E 605 nav sevišķi patīkams nāvēšanās līdzeklis, un daudzi prasa šo augu kaitēkļu apkarošanas līdzekli ievest aizliegto ķimikāliju sarakstos. Austrijā tas jau noticis, bet attiecīgās vācu iestādēs aizbildinās, ka bez E 605 nav iespējama iedarbīga un lēta augu kaitēkļu apkarošana, norādot, ka tad būtu jāaizliedz arī visai izplatītās deggāzes lietošana, noslēdzot visus piegādes vadus, jo statistika pierādījusi, ka lielākais Rietumvācijas pašnāvnieku skaits dzīves izbeigšanai agrāk izvēlējusies šo gāzi.

Šai sakarā interesanti atzīmēt, ka pašnāvību skaits Rietumvācijā, kaut gan dzīve normālizējas un materiālie apstākļi uzlabojas, turpina vairoties. Salīdzinot sausās statistikas skaitļus, redzams, ka kopš 1947. g. pašnāvību skaits turpina pieaugt un 1953. gadā jau dubultojies. Visvairāk pašnāvnieku ir vīriešu kārtas, ko psihologi pamato ar smagajiem kaŗa pārdzīvojumiem.

V. A.

Romāns

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

18. turpinājums

Kad Lelde atgriezās no virtuves ar kafiju, Emma Prūse teica:

„Ģērbies un nāc man līdzi, pārgulēsim šo nakti kopā, jo es esmu viena pati un vīrs ir jūrmalā."

Viņa noņēma cepuri ar baltajām spalvām, un uz kreisās rokas locītavas iemirdzējās zvīļaina aproce, pirkstos iedzirkstījās gredzeni, un ausīs klusi iežvadzējās auskari. Viņas rupjzīda apģērbs spīdēja ar šauri izpīto zelta jostu, un spuldzes gaismā Emma Prūse izskatījās vizuļaina un bagāta. Viesnīcnieces seja bija dzīves izpēdota, un savu pieri, šo pagātnes spoguli, viņa rūpīgi apslēpa ar dziļi ieguldītām matu cirtām, bet kad cirtas atsvieda un atstūma, piere parādījās kaila un šausmīga, atklādama skopu un niecīgu prātu. Ādama Prūša sieva arvienu nēsāja platcepuri un kuplas mākslīgas cirtas.

Paņēmusi no Leldes kafijas tasi, viņa teica:

„Klausies, tu esi ienākusi nabadzībā, nu tev žigli jāizšķiras, un jāatrod jauns vīrs. Kādu tu gribi, studentu, tirgoni vai virsnieku?"

Lelde priecīgi smiedamās noskūpstīja runātāju.

„Tu māki skūpstīties," teica viesnīcniece, „tu pielīpi kā dzis, un acis tev spīd un zvēro kā kaķim. Jā, sieviete ir kaķim līdzīga," viņa turpināja, „pielien, pieglaimojas, ieplēš un aizmūk!"

„Ak," nopūtās Lelde, „es labprāt kādam ieskrāpētu..."

„Tu nekad neskrāpēsi," vienaldzīgā pārākumā noteica Emma Prūse un viņa nodrebinājās, „brr... es negribētu būt nabadze, un tāmdēļ ir labi, ka mūsu nauda bankā krājas un krājas, kaut gan pats Ādams nodzeras, Leldīt, bet nedzer jau par savu naudu..."

„Trakā," Lelde izbijās, „ko tu darīsi, ja viņš nokritīs?"

Emma Prūse smaidīja:

„Leldīt, par to man nav jābēdā, manam mūžam pietiks un vēl pāri paliks," viņa teica lēni un tīksmīgi. Un, paskatījusies rokas pulkstenī, viņa iesaucās:

„Ir vēls, ģērbies, mīlulīt!"

Un kamēr Lelde ģērbās, viņa slinki tenkoja un plāpāja un, pastiepusi uz priekšu savu kāju, vaicāja:

„Vai tev patīk šīs manas modernās kurpes? Vecais Marijas ielas Frīdmans nav peļams, un es pie viņa turos jau ilgus gadus."

Lelde brīnījās:

„Tu gan varētu iepirkties pie Kaļķu ielas Eglīša, jo tev naudas netrūkst! Šinī vaikalā iepērkas mūsu bagātnieces un mākslinieces!"

„Phe, pie Eglīša?" nicīgi iesaucās viesnīcniece, „kamdēļ gan tur? Kaut arī man naudas netrūkst, es negribu. Un kaut ko ārkārtīgu es sev varu atvest no Berlīnes, paņemu ārzemju pasi, iesēstos vilciehā un aizbraucu!"

„Nu, nu, tagad tik viegli vairs nevari lidot uz Berlīni pēc kurpēm," mazliet aizvainota teica Lelde, „latviešu naudu par ārzemju kurpēm nevar vēlti atgrūst, ja pašiem mājās ir labu labās!"

„Ko nu plāpā, pukojās Emma Prūse, „tā ir tavas Arnes Ceples gudrība, bet viņa nezina nekā, jo vai mums dažādu starpnieku trūkst? Viesnīcā visādi apgrozās un ārzemju nauda tek ar upīti. Veikalniekiem ir pašiem sava pasaule un sava zināšana."

Lelde bija apģērbusies un, paņēmusi zīdautu ar sarkanajām puķēm, piegāja pie spoguļa. Emma Prūse smēķēja jau trešo Kabineti, piecēlās, piegāja pie klavierēm un aptaustīja vāku.

„Te iekšā gul nauda," viņa teica, „šī ir tava vienīgā manta."

„Vai vēlies, es spēlēšu?" vaicāja Lelde, bet Emma Prūse tūliņ atkratījās: „

„Nē, nē, ko nu nakti spēlēsi, nāc iesim!"

Ielas tālē mirguļoja kāds augļu kiosks pie Strēlnieku dārza, bet namiem bija daudz tukšu un tumšu logu, jo iedzīvotāji vasarā bija aizceļojuši. Viņas gāja pa Dzirnavu ielu, kas veseliem strēķiem bija nelīdzena, sagrauta un kupraina, un kur starp augstiem namiem bieži pagadījās dažs sīks koka vienstāvis. Pret Valdemāra ielu uzzibsnīja nakts klubu ugunis, un no Vienības laukuma apstādījumiem dvesa puķu un lapu smaržas. Vēl tālāk ejot, atvērās platā un nemierīgā Brīvības iela, un dūca un grandījās ielu dzelzceļš, švīkstināja pātagas važoņi, un kā glumas vēdzeles slīdēja un trencās automobiļi.

„Redzi, mūsu Parīzes reklāmu ugunis!" rādīja Emma Prūse no Dzirnavu un Brīvības ielu krusta. Drīz viņas stāvēja pie varvikšņainās viesnīcās, un Emma Prūse priecīga iesaucās:

„Pilns. Arī vasarā mūsu restorāns nestāv tukšs, jo vasarās vīri ir brīvāki un, iztēlodami nevaļu, paliek pilsētā un uzdzīvo tepat Parīzē."

Lelde nodrebinājās, bet Ādama Prūša sieva viņu vilka sev līdzi iekšā un teica:

„Apskatīsimies, kas te sēd un līksmojas, varbūt ir vērts arī mums te palikt."

„Bet viesnīcniece nepalika, izsiroja plašo restorāna zāli un bufetes telpu un devās arī uz sānu kambariem, bet nekur viņai nepatika.

„Nē, šovakar nav neviena kārtīga cilvēka."

Lelde zināja, ka par kārtīgiem Emma Prūse dēvēja banku direktorus un rūpniekus, jo viņiem bija daudz naudas. Īsu brīdi viesnīcniece apstājās lielajā zālē un stāvēja kā tēls, žvadzinādama savas aproces.

„Redzi," viņa čukstēja, „pie pirmā galdiņa sēd divi. Tas, kurš dzer alu, ir dzejnieks, bet otru es nepazīstu."

Kad Lelde paskatījās nodēvētais dzejnieks dārdīgā balsī kaut ko stāstīja savam biedram, un ,šis caur pieri glūnēdams, pameta ātru skatu un tūliņ nodūra galvu un bikls saraustījās.

„Ha, ha," viesnīcniece pasmējās, „viņi arvienu paliek pēdējie, ar stumšanu jāizstumj uz ielas un jānoklausās, kā šie pakliegdami skaita visādas dzejas. Nāc nu, Leldīt," viņa pievilka Leldi pie uzkožamo iegaldes un lika viesmīlim uznest augšā dzīvokļī nēģus, etiķi un saldskābo maizi.

„Es tevi pamielošu," viņa teica, „šodien atveda svaigus Carnikavas nēģus." Viņas kāpa augšup, jo viesnīcnieka dzīvoklis atradās otrā stāvā. Lelde tīksmīgi soļoja pa mīkstajiem paklājiem. Ēdamistabā viņas ieēda savas ātrās vakariņas.

„Ak, nomirt būs žēl, tik jauka dzīve ir pasaulē, jo visa ir diezgan," teica Emma Prūse. „Ēd, Leldīt, ēd, nēģi paši lien mutē!"

Lelde apēda vienu nēģi, bet Emma Prūse notiesāja trīs un vaidēja, ka pat nakts laikā nevarot atteikties no šīs gardās barības.

„Resna tu neesi" brīnījās Lelde, „kaut gan katru dienu ēd saldos raušus un cepešus."

„Ja, tādu Dievs mani ir radījis," apmierināta smaidīja viesnīcniece un aicināja:

„Tagad nāc, iesim dusēt..."

Guļamajā telpā kā arvienu Lelde apbrīnoja skaistās rožainās tapetes, iesārteno griestu spuldzi, trijdurvju sarkankoka drēbju skapi, galdiņu ar apaļo milzīgo spoguli, pūpēžmīksto sārteno zvilni un biezo paklāju, kuŗā iegrima kājas. Telpas vidū stāvēja plata laulības gulta ar vēdeklīgu galvgali un bija apklāta ar zīda segu un piekrauta ar baltu spilvenu kaudzi. Nopūzdamās Lelde sāka noģērbties, un drīz viņas abas ielīda platajā gultā.

(Turpinājums sekos)

DV KIČENERAS-VATERLO NODAĻAS DRĀMATISKĀ ANSAMBĻA

VIESIZRĀDE TORONTO

V. STRĀVERA LUGA

NEBĒDNIEKI

Svētdien, 11. aprīlī, plkst. 2.00 pp., 62 Claremont ielā

Ieeja $1.50 un $1.00. Skolēniem un studentiem puscena, bērniem ieeja brīva

DV TORONTO NODAĻA

PULKVEŽA V. JANUMA 60 GADU MŪŽA ATCERE

SVĒTDIEN, 11. APRĪLĪ, PLKST. 18.30
KANADAS LEĢIONA ZĀLĒ, 22 COLLEGE ST.

SVINĪGS AKTS AR JUBILĀRA UZRUNU,
KONCERTS: J. NIEDRA, DUBULTKV. KALVIS,
PIE KLAVIERĒM M. MAEGI
DEKLAMĀCIJAS: A. MAČA, J. VILKS.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem

IESIENAM GRĀMATAS

vecos un jaunos izdevumus, kādus vien katrs vēlas, biezos, ķiršbrūnos audekla sējumos ar zelta rotājumu un numerāciju, par pieckārt lētāku cenu kā vietējās sietuves, praktiski mūsu klienti sējumu saņem par brīvu

Skatiet mūsu Pavasara kataloga speciālo pielikumu

LATVJU GRĀMATA,
P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Lieldienām un citām svinīgajām dienām būs jauka dāvana

ASTRAS APGĀDĀ NUPAT IZNĀKUŠAIS
KONST. RAUDIVES jaunais romāns

NEREDZAMĀ GAISMA

Ar plašu laikmeta un apstākļu, ar spēcīga mākslinieka iejūtu un iztēli autors tēlo latviešu tautas brīvības norietu. Latvijas traģiskās dienas te atspoguļojas neaizmirstamās ainās un vienreizīgos tēlos. Interesi par darbības norisi kāpina ārstes un priestera dziļā mīlestība, pazīstamu valstsvīru, zinātnieku, mākslinieku un strādnieku likteņu režģi. Cilvēku dzīvi pavada lielas uzdrīkstēšanās, kaislības, sasniegumi un traģiski pametumi. Pāri ciešanām un pazemojumiem atmirdz neredzama, bet mūžīgi klātesoša Dievišķā gaisma. Šo glīto izdevumu papildina mākslinieka ED. DZEŅA izteiksmīgais vāka zīmējums. Grāmatai ir 336 lpp., tā maksā iesieta $3.90

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO, TEL. EM 8-0792

NAMSAIMNIEKI!

Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par

PAZEMINĀTĀM CENĀM
un uz jums izdevīgiem

EARLSCOURT FUELS

firmas maksāšanas noteikumiem.

Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos.
Krājumā visu šķirņu ogles ieskaitot slaveno Reading Antracite
UZSTĀDĀM EĻĻAS APKURES IERĪCES UZ NOMAKSU un
NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI
Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis

K. JANDAVS
no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532
Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

O.E. CARSON

LTD.

REALTOR

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

490 College St., Toronto WA 4-7121

LATVIEŠU AĢENTS

K KAMPE

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT—
sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

IZNOMĀ
PILNĪGUS
KĀZU
TĒRPUS
VĪRIEŠIEM
UN
SIEVIETĒM

KĀZU TĒRPUS
IZNOMĀ
256 COLLEGE (pie Spadina)
556 YONGE (pie Wellesley)
Toronto

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave. WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimības
260 St. Clair Ave. W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.
WA 1-0556 vai LL 5228

SPORTS

OLSONS JOPROJĀM MEISTARS

Toronto boksa cienītājiem bija izdevība pagājušo piektdien noraudzīties vienā no interesantākajām cīņām, kāda jebkad notikusi. Vidējā svara meistars havajietis „Bobo" Olsons satikās ar savu izaicinātāju Kubas nēģeri, pusvidsvara meistaru Kid Gavilānu. Ringā, 15 gājienu cīņā, pēc daudzu lietpratēju atzinuma, satikās divi pasaules labākie bokseri. Techniski augstvērtīgajā cīņā mazpārliecinoši uzvarēja Olsons.

TLSK UN DV FINĀLGRUPĀ

Noslēgušās Toronto meistarsacīkstes baznīcu līgā. Klubs un Vanagi, kuri pārstāv Sv. Andreja un Sv. Jāņa baznīcas, ieguva kārtējās spēlēs 2. un 4. vietu, iekļūstot finālos. Klubam lielākas izredzes, jo vienībai iespējams spēlēt pilnā sastāvā, kamēr Vanagi spēlē bez galvenajiem balstiem — Litaunieka, Richtera un Spricenieka. Abās savstarpējās spēlēs uzvarēja klubieši.

FUTBOLISTIEM NELAIMĒJAS

Vēlais pavasaris sagādājis galvassāpes Toronto futbolistiem. Stipri aukstais laikss un slapjie laukumi neļauj uzsākt treniņus. Tā kā oficiāli sezona sākas 9. maijā, tad atlicis ļoti maz laika sagatavoties pirmajām spēlēm. Sportisti tomēr cer, ka nākošajā svētdienā varēs pirmoreiz „ielocīt kājas".

PASAULES FUTBOLA LAUKUMOS

Vācijas grupu meistarības izcīņa tuvojās noslēgumam, bet nav vēl galīgi noskaidrojušies meistari vienībās, kuŗām būs lemts piedalīties finālspēlēs.

Vienīgi ziemeļu grupā ir skaidrs, ka dalībnieks ir Hannover 96 ar 11 punktu pārākumu par savu konkurentu St. Pauli — Hamburg. 3. v. W. Bremen: S. V. Hamburg pag. gada meistars šogad atrodas 9. vietā.

Rietumu grupā ar vienādu punktu skaitu atrodas 1. F. C. Koeln un Schalke 04, bet ar vienu punktu mazāk seko R. W. Essen. Šinī grupā notiek sīva cīņa par grupas meistarību, kas noskaidrosies tikai pēdējās spēlēs.

Dienvidrietumu grupā par pirmām vietām cīnās pag. gada meistars F. C. Kaizerslautern un F. K. Pirmasens, kurš pag. gadā bija tabeles vidus daļā.

Dienvidu grupā vadībā atrodas pag. gada Vācijas meistarības finālists VFB Sttutgart. Ar viena punkta starpību seko E. Frankfurt un Offenbach Kickers, un ceturtajā vietā F. C. Nuernberg. Beidzamajai vienībai bija ļoti labs starts sezonas sākumā, bet neveicās vidus spēlēs, kāpēc tai mazas izredzes piedalīties finālspēlēs.

Šveicē par meistara godu cīnās Chaux-de-fonds, kas ar viena punkta starpību seko Grashopper Zuerich.

Austrijā Rapid Wien pēc uzvaras par F. C. Wien 7:2 atrodas ar 5 punktu starpību 1. v. 2. v. seko Austria Wien un 3. v. Wacker Wien.

Pasaules futbola miestarsacīkstēm, kuras šogad notiks Šveicē, ieejas kartes ir jau izpārdotas.

DĀMU CEPURES

pagatavo jaunas un pārtaisa no pienesta materiāla pēc jaunākiem modeļiem. Mērenas cenas
M. KRAULIS no Rīgas, 581 Markham St., Toronto
(pie Bloor — Bathurst). Zvanīt pēc 6 vak. un sestdienās visu dienu OL 7765

MEKLĒ
VECĀKU KUNGU
pie visiem mājas darbiem ar brīvu istabu un vannas istabu. Alga pēc vienošanās
Rakstīt:
Clarkson, Ont.
P.O. Box 362

INTELLIĢENTA
kaŗa laika atraitne
(bērns skolas vec.) meklē draugu starp kungiem, ne jaun. par 35. neizslēdzot atraitņus ar bērniem. Saprašanās gadījumā kopīgs dzīves ceļš. Klusuciešana garantēta
Of. šīs avīzes kantorī
ATRAITNEI (404)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

IZĪRĒJAMS
2 VAI 3 ISTABU
nemēbelēts dzīvoklis
ar virtuves lietošanu otrā stāvā, Ērta satiksme, iespējama parkošana, St. Clair — Bloor rajonā. Zvanīt no 6—10 vak. WA 3-5845.

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas saulainas istabas ielas pusē. Zvanīt — HA 2988.

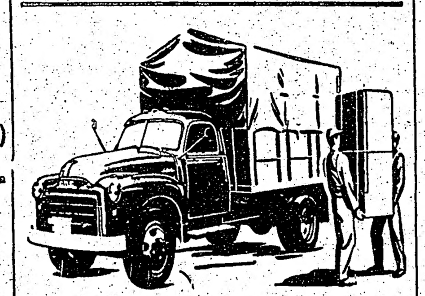

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Pūpolu svētdienā, 11 aprīlī divi dievkalpojumi, abi ar svēto vakarēdienu: **Bronksā** jau pl. 9,15 rītā un **Bruklinā** plkst. 3 p. p. ar jauniešu iesvēti un dievgaldu, prāv. Kullītis.

Lielajā Piektdienā, 16. aprīlī, būs vakara dievkalpojums ar dievgaldu Betlemes baznīcā. Abi mācītāji.

Lieldienās, 18. aprīlī, paredzēti 4 dievkalpojumi: agri rītā — Bronksā, regulārā laikā Bruklinā un Port Vašingtonā, kā arī Džamaikā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Fort Viljamā, Trīsvienības (Trinity) baznīcā, 560 May St.:

Pūpolsvētdienā, 11. aprīlī, plkst. 3 dievkalpojums bērniem. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās kino filma.

Lielā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 7,30 rītā dievkalpojums ar dievgaldu. Dievgaldnieki lūgti iepriekš pieteikties.

Lieldienas rītā dievkalpojums pl. 7,30 rītā.

Svētdien, 25. aprīlī, pl. 6,30 vak. dievkalpojums.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā 11. aprīlī, Pūpolu svētdienā, plkst. 4 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Turpat, Lielajā piektdienā, 16. aprīlī, plkst. 4 p.p. Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Velandā 18. aprīlī, plkst. 1 p. p., Kvēkeru bazn. Lieldienu sv. dievkalpojums ar dievgaldu.

St. Katarīnēs, 18. aprīlī, plkst. 3 p.p., Kristus bazn. Lieldienu sv. dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, 25. aprīlī, plkst. 4 p. p. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E. Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue, South),

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont. tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

11. aprīlī, Pūpolu svētdienā, pl. 4 p.p. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Briedis). Svētdienas skola.

15. aprīlī, Zaļā Ceturtdienā, pl. 6 vak. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis).

16. aprīlī, Lielā Piektdienā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis).

18. aprīlī, 1. Lieldienās, plkst. 5,30 no rīta dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Lūsis).

18. aprīlī, 1. Lieldienās, plkst. 4 p.p. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. (māc. A. Briedis).

Sestdien, 24. aprīlī, no plkst. 2 līdz 8 vakarā draudzes Dāmu komitejas rīkotais Jurģu tirdziņš sv. Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal un Blair Ave stūrī Ave, Montreal, P. Q. tālr.: DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blaiı Ave stūrī:

11. aprīlī, plkst. 1 p. p., Pūpolu sv. dievkalpojums.

16. aprīlī ,plkst. 2 p. p., Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

18. aprīlī, plkst. 1 p. p., Lieldienu dievkalpojums.

25. aprīlī, plkst. 1 p. p., dievkalpojums.

Bērnu dievkalpojumi — 11., 18., 25. aprīlī, plkst. 12.30.

Kornvalā, Ont.

15. aprīlī, plkst. 7 vak., Zaļā ceturtdienā dievkalpojums M. Dārznieka kunga namā, 1326 Aubin Ave.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzei, 210 Wilbrod St.

19. aprīlī, plkst. 7,30 vak., Lieldienu dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto. Sv. Andreja bazn. Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.).

Pūpolu svētdienā, 11. aprīlī, pl. 11 dievkalpojums.

Lielā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 4 dievkalpojums ar dievgaldu.

Pirmās Lieldienās, 18. aprīlī, pl. 10,30 dievkalpojums.

Svētdien, 25. aprīlī, pl. 11 dievkalpojums.

Jaunatnes iesvēte notiks 11. jūlijā. Jauniešiem, kas nodomājuši iesvētīties, jāpieteicas pie mācītāja jau tagad.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. tel. 3-3284.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Lielā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 2 p.p. ar dievgaldu.

Dofenā (Dauphin), Pūpolu svētdienā, 11. aprīlī, pl. 12 dienā dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C.)

Vankuverā, Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā. Lielajā Piektdienā, 16. aprīlī, pl. 3 p.p. dievkalpojums ar sv. dievgaldu.

Lieldienās, 18. aprīlī, pl. 3 p.p. dievkalpojums.

Māc. E. Caune, 10168 - 107 Str., Edmonton, Alta, tel. 41890.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave., Red Deer, Alberta. Tel.: 2918. 248 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

Vinipegā, 11. aprīlī, plkst. 3 p. p. Immanuela baznīcā, Mc Kenzie un College Ave. stūrī, Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Red Dīrā, 15. aprīlī, plkst. 7 vakarā Mt. Calvary baznīcā, 55 Str. un 45 Ave. stūrī. Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

18. aprīlī, plkst. 7 vakarā Mt. Calvary baznīcā, 55 Str. un 45 Ave. stūrī, Lieldienu svētku dievkalpojums.

21. aprīlī, plkst. 7,30 vakarā Vakarkanadas ev. - lut. draudzes Jaunatnes pulciņa darbības atklāšanas sarīkojums.

Svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10,30 no rīta.

Kalgarijā, 16. aprīlī, plkst. 3 p. p., Mt. Calvary baznīcā, 3 Str. un 4 Ave. W. stūrī, Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Voitkus (118 Locke St., N., Hamilton, Ont., tel.: JA 8-2259).

Kristus ev. lut. latviešu draudzē dievkalpojums Pūpolu svētdienā, 11. aprīlī, plkst. 5,30 p. p. (Pāvila ev. lut. baznīcā). Svētdienas skola plkst. 10 no rīta vecākai grupai, plkst. 11.00 no rīta jaunākai grupai mācītāja dzīvoklī.

Piektdien, 9. aprīlī, plkst. 7 vakarā mācītāja dzīvoklī Dāmu komitejas sēde un Bībeles stunda. Temats „Grāmatu Grāmata". Padomes sēde svētdien, 11. aprīlī pēc dievkalpojuma baznīcā.

GRĀMATAS LIELDIENU DĀVANĀM

E. LIŅKLETERS
ŽUANS AMERIKĀ
Cena $3.40

Ģen. ANDERSS
ARMIJA TRIMDĀ
Ies. $2.80

V. KĀRKLIŅŠ
DIEVA ZEME
Ies. $4.00

Z. MAURIŅA
DZĪVES VILCIENĀ
Broš. $3.40

J. JANŠEVSKIS
DZIMTENE
$5.60

A. DIMĀ
TRĪS MUSKETIERI
$5.60

K. HAMSUNS
AUGUSTS PASAULES APBRAUCĒJS
$3.00

Z. Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI
Ies. $3.45

H. Martinsons — CEĻŠ UZ ZVANU DRAUDZI
Ies. $3.20

G. Salnais — VĪRI
$2.60

J. Veselis — DIENAS KRUSTS
$2.20

K. Zariņš — DRĀMAS IKDIENĀ
$3.00

K. Gudmundsons — BALTĀS NAKTIS
Ies. $2.80

F. Moriaks — MĪLESTĪBAS TUKSNESIS
$2.60

A. Žids — SIEVU SKOLA
$2.60

G. Flobērs — BOVĀRĪ KUNDZE
Ies. $3.20

P. Lagerkvists — BARABA
$2.40

A. Johansons — DŪMAINIE SPĪDEKĻI
$2.20

J. Klīdzējs — VIŅAS UN VIŅI
$3.35

Ingr. Vīksna — DĀVANA
$2.80

J. Veselis — VIESTURS VARAPOGA
$2.50

A. Dziļums — VAKARS UZ EZERA
$2.50

A. Eglītis — NESAULE, dzejoļi
$3.60

Z. Mauriņa — ĻATVIEŠU ESEJAS
$3.60

I. Grebzde — PELĒKĀ MĀJA
$2.80

K. Raudive — DIEVA ZĪMOGS
$4.00

V. Toma — SĒĻUZEMES SESTDIENA, dzejoļi
$3.60

Z. Mauriņa — BALTAIS CEĻŠ
$2.30

Dž. Svifts — GULIVERA CEĻOJUMS
$3.00

E. Adamsons — SAPŅU PĪPE, dzejoļi
$2.50

J. Akuraters — PĒTERIS DANGA
$2.90

Mariss Vētra — MANS BALTAIS NAMS
$3.40

Kā arī ļoti daudz citu agrāko izdevumu grāmatu.
Nāciet un pārliecinieties.
Grāmatas izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO, ONT., KANADĀ
Tel. EM 8-0792

IMANTA

LIELDIENU DĀVANĀM —
SKAISTĀS APGĀDA IMANTA
GRĀMATAS

Grezno grāmatu serijas jaunās grāmatas:

MANCEĻA SPREDIĶU IZLASE
ar prof. A. ŠVĀBES ievadu
800 eks. iespiests piemiņas izdevums, kas drīz būs bibliografisks retums
Tikai iesieta: $3.20

VALDEMĀRS DAMBERGS
SARAKSTĪŠANĀS AR ED. VIRZU UN VIKTORU EGLĪTI
Grāmata, kuŗā atspoguļojas vesels laikmets latviešu gara kultūrā
Tikai iesieta: $2.40

Vēl krājumā šādas grezno grāmatu serijas grāmatas:

A. Švābe, Ceļā uz Purgātoriju, vēst. novele	ies.	$1.70
V. Strēlerte, Bruņu kalps, ballāde	ies.	$1.70
J. Jaunsudrabiņš, Vasara, stāsts	ies.	$2.20
Aleks. Grīns, Septiņi un viens, vēst. novele.	ies.	$1.70

Grāmata par latviešu tautas cīņām un ciešanām
O. FREIVALDS
KURZEMES CIETOKSNIS
Dokumenti, liecības un atmiņas, ko papildina daudzas illustrācijas un kartes
Broš. $2.50; ies. $3.20

Vēl nedaudz eks. krājumā šī paša autora grāmata
LIELĀ SĀPJU DRAUDZE
Grāmata par latviešu tautas mocekļiem
Broš. $3.10, ies. $4.25

Apgādā vēl krājumā šādas latviešu autoru grāmatas:

	Broš.	Ies.
Ilona Leimane, Kailā dzīvība, romāns	2.10	2.90
Ingrida Vīksna, Mums jābrien jūrā, rom.	2.50	3.10
Vilis Lesiņš, Dzinkstis, stāsti	1.75	2.40
Ed. Salna, Bada biedi, stāsts	1.60	2.10
H. Biezais, Kristiānisms, nacionālisms, humānisms	2.10	2.90

Grāmatas bērniem

Latviešu tautas pasakas par zvēriem	1.40	1.90
Latviešu tautas pasakas par velniem	2.25	3.10
Runča vezums, dzejoļu antoloģija bērniem, Lijas Kronbergas sakārtojumā	1.50	2.20

Grāmatas pērkamas visās latviešu grāmatnīcās vai pasūtināmas tieši apgādā. Pasūtinot apgādā līdz š. g. 15. aprīlim, iesieta grāmata par brošētas cenu.

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese:

IMANTA
c/o IMANTS REITMANIS
POSTBOX 292, KOBENHAVN V.
DANMARK

LUNSKY OPTIĶIS
WA 1-3924 470 College St.
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

DĀMU IEVĒRĪBAI!
LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, Tel. ME 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
Elektr., ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana, uzacu krāsošana

BANKAS PADOMS

KĀPĒC LIETOJAMI NAUDAS PĀRVEDUMI?

Drošākais un ērtākais naudas pārsūtīšanas veids pa pastu ir ar bankas naudas pārvedumu (Money Order), ko izraksta uz noteiktas personas vārdu, kā arī adresātam vieglāk naudu saņemt. Naudas pārvedumus varat nopirkt katrā DOMINION BANK'as nodaļā visā plašā Kanadā. Sīkāku un pilnīgāku informāciju visos finanču jautājumos, kā arī aizdevumu lietās jums sniedz jūsu tuvākās DOMINION BANKas nodaļas vadītājs. Jūs katrā laikā tiekat laipni uzklausīti.

THE DOMINION BANK
83 GADUS APKALPO KANADIEŠU SABIEDRĪBU

VĪRI, KAS NEKAD NEKĻŪS KOMŪNISMA VERGI

CĪŅĀ PAR BRĪVĪBU PARTIZĀNI POLIJĀ KĻŪST AIZVIEN AKTĪVĀKI

Kāds Šveices žurnālists, kam caur šauru spraugu izdevies aizkļūt aiz dzelzs aizkara, un kas iestāžu nepamanīts un iedzīvotāju atbalstīts, pavadījis Austrumeiropā dažus gadus, savus novērojumus par dzīvi Polijā publicējis kādā Šveices laikrakstā. Sniedzam viņa vērojumu kopsavilkumu.

Padomijai no jaunām Austrumeiropas kolonijām maz prieka. Polija ir pārvērsta par klusu kaujas lauku. Ilgāk kā divus gadus, kad Maskava par Polijas armijas virspavēlnieku iecēla maršālu Rokosovski ar praktiski neaprobežotām valdības pilnvarām, pret sarkanā maršala sistēmatisko tiranniju cīnās pastāvīgi pieaugošie partizānu spēki. Viņu vadītājs ir pulkvedis Pēteris Pokornijs, kādreizējs Andersa armijas virsnieks, šīsdienas Polijā visvairāk vajātais vīrs. Viņa kaujas grupa, kuŗā krietni vairāk kā 200.000 vīru, sastādās gan no mazām grupām un grupiņām, bet tās visas ir stingri un centrālizēti vadītas. To vīru cīņa ierobežoto līdzekļu dēļ, protams, ir ārkārtīgi smaga.

Padomija ir saskatījusi briesmas, kas tai eventuāla kara gadījumā draud no šāda plaša un labi organizēta pagrīdes spēka, it sevišķi zemē, caur kuru iet visi galvenie apgādes un armiju rezervju transporti. Tādēļ padomju vara lieto visus līdzekļus partizānu lizdu izkvēpināšanai. Visai bieži tiek mobilizētas veselas lidmašīnu eskadrilas, lai aizaugušajā Pripetjas purvu apgabalā zemlidojumos atklātu partizānu apmetnes un paslēptuves. Tāpat valdība norīko veselas regulāras kauju vienības, kas atkal un atkal pārmeklē cilvēku neapdzīvotos Beskidu augstienes meža masīvus, lai sadzītu partizānu pēdas.

Lai iegūtu ziņas par pagrīdes kustības uzbūvi, tās centru vai atsevišķo grupu darbību un paslēptuvēm, MVD laiž darbā neskaitāmus spiegu barus un izdod lielas summas kāroto ziņu uzpirkšanai. Ar plānveidīgu un precīzu sagatavošanu sarkanie varas vīri lūko slepeni iekļaut savus aģentus pretestības cīnītāju rindās. Tomēr visas šīs pūles Padomijai nav devušas taustāmus rezultātus.

Partizāni kļūst ik dienas draudīgāki par spīti tam, ka viņi pamesti pašapgādei un nevar gaidīt nekādu svešu palīdzību un ka viņu rīcībā nav lielāku ieroču un munīcijas rezervju, kā arī drošu atbalsta punktu.

Polija partizānu karam ģeografiski ir stipri nepiemērota un neizdevīga. Centrālās, Rietum- un Ziemeļpolijas lielie un atklātie zemes līdzenumi nedod paslēptuvi privātiem partizānu kontingentiem. Tāpēc arī pagrīdes armijai vajadzējis pielāgoties dabiskajiem apstākļiem: grupas izvēlējušās apmetnes galvenokārt Dienvidpolijas mežainajos kalnos, Beskidu augstienē, Karpātu kalnu ziemeļos, bet austrumos Pripetjas mūža mežu un purvu džunglos, kas uzskatāmi gandrīz par nepieejamiem un aptver 15.000 kv. jūdžu platību.

Padomija, kas šo territoriju piesavinājās 1939. g., rīko tur ķemmēšanas lielakcijas, kas tomēr apsīkst, tikko uzsāktas. Šeit dzīvo partizāni, kas, ja tiem nav ķēries laupījums no padomju noliktavām vai transportiem, pārtiek no mūža mežu un purvu augiem, augļiem un medījumiem. Šeit darbojas arī partizānu raidītājs, kuŗa programma un raidlaiki gan nav regulāri, bet kas Polijā vienmēr un atkal no jauna dzirdams — par lielām nepatiksānām un errastībām sarkaniem varmākām. Tepat atrodas ziņu un informācijas dienesta centrāle, kas sniedz partizāniem vispusīgu un vērtīgu informāciju, izlikto slazdu apiešanai. Arī atklātu spiegu un aģentu vārdus centrāle izziņo visai pagrīdes organizācijai. Parasti šiem aģentiem un nodevējiem nav ilgs mūžs, jo cīņā pret nežēlīgo Rokosovska varu arī Pokornija vīri nepazīst žēlastības — viņu priekšā diendienā uzpeld jautājums — „būt vai nebūt".

Līdz šim sarkanais maršals savas pārvaldes dienvidu un austrumu apgabalos kluso karu ir zaudējis. Visām vajadzībām par spīti aug Pokornija partizānu un atbalstītāju pulks.

Armijas noliktavas aprij liesmas, uzspridzinātie tilti pārrauj daudzas satiksmes artērijas, noslēpumaini un bez pēdām pazūd daudzi sarkanarmijas kurjēri un augsti virsnieki. Tāds, bez daudziem citiem veikumiem, ir partizānu cīņu aktīvs, kad viņi pēc pabeigtā uzdevuma atvelkas savās mežu paslēptuvēs.

Šo vīru dzīve ir asa un atsacīšanās pilna. Ne vienmēr nolemtā akcija izdodas simtprocentīgi, bieži jānes arī upuri. Ka šie upuri tiek nesti un izturīgi paciesti, ir labākais pierādījums, ka poļu tautas brīvības alkas nav mirušas un tanī dzīva ir ticība: „Polija vēl nav zudusi." Arī pie Vislas, tāpat kā aiz Elbas, laudis gaida dienu, kad pazudīs boļševistiskie apspiedēji.

Fas.

Mūsu visumīļā

ELĪZABETE BRĪVIŅŠ,

DZIM. JURASOVS

Aizgāja Dieva mierā š. g. 2. aprīlī

Par viņu sēro vīrs, dēls, vedekla, mazdēls, mazmeita ar vīru, mazmazdēls, audžu meita un draugi

Jūdzieš bērus, jūdzieš raudus, vediet mani smiltainē,
Pārnāks bēris, pārnāks raudis, es vairs mājās nepārnākšu.

DRAUGI UN DRAUDZĪBA

AR NEAPTRAIPĪTĀM DRAUDZĪBAS JŪTĀM RAKSTĪJIS

JĀNIS TRAIPS

FEĻETONS

Draugi un draudzība ir dīvaina lieta. Par to domājot un runājot allaž tiek aizkustinātas cēlākās un maigākās jūtas. Vienam otram acīs rodas pat mitrums. Un ja nu vēl atceramies kādreiz trīs lielākos draugus — Josifu Visarionoviču, Vinstonu un Franklīnu, — cik viņi visi draudzīgi un laimīgi smaidīja Teherānā, Jaltā un Potsdamā! Gluži kā kaimiņu Jurkiņš, kad tas mūsu Mikiņam bija iesmērējis kožļājamo gumiju matu cekulā. Tad rodas atzinums, ka draudzībai ir noteikti jābūt kaut kam ļoti labam un pozitīvam. Šad tad ir dzirdēts runājam par draudzīgu aicinājumu, bet tas gan nemaz nesaskan ar ieprieks teikto. Jo, kas gan tā par draudzību, ja pašam par savu naudu jāpērk grāmatas un jādāvina citiem? Vēl varētu saprast ja runātu par ledus skapjiem un veļas mašīnām, bet par grāmatām! Nē, nē tas būs noteikti liels pārpratums. Un vispār, vai tā maz ir draudzība, ja saistīta ar izdevumiem. Pieejamās konversācijas vārdnīcās definējumi par draudzību un draugiem ir visai nepilnīgi. Vienīgi Lielajā Trimdas leksikonā var atrast zinātniski pamatotus definējumus. Tur melns uz balta (nevis balts uz melna) stāv rakstīts, ka „draugs ir cilvēks, kuŗš aizdod katrā laikā naudu bez procentiem un liecinieku klātienes. Īsts draugs nekad neprasa atpakaļ aizdoto naudu un īstam draugam nav arī jācenšas to atdot. Draugs vienmēr stāv un krīt par tevi kā biedrību vēlēšanās, tā arī citās ķibelēs. Tāpat draugs vienmēr pazemīgi sveicina pirmais un godā tevi par direktoru, profesoru vai tamlīdzīgi." Ar vārdu sakot, draugs ir cilvēks, no kura tu vienmēr kaut ko vari iegūt — turklāt gluži par velti.

To pārdomājot man bieži jābrīnās par tiem cilvēkiem, kuŗi par saviem draugiem izvēlējušies dažādus lopiņus, kā piemēram zirgu, suni, kaki utt. Kaut vai tā pati Mazmutītes kundze, aizvakar priekā staroiošu seju viņa sauc mani iekšā: „Nāciet, nāciet Traipa kungs, paskatieties, kas man par jauku kakiti. Pats jau ēd karbonādi ar dakšiņu un nazi." Patiešām — varens garspalvains runcis cīnīās galda vidū ar lielu galas gabalu, kāiām stumdīdams ne tik vien dakšiņas un nažus, bet arī traukus. Šis skats man radīja ārkārtīgi spēju jūtu savilnojumu, un es priekā iesaucos: „Jā, Mazmutītes kundze. Jums ir ļoti jauks kakītis, gluži kā Kālīšu jaunākais puikiņš." Bet ar to es laikam biju pateicis kaut ko ļoti muļķīgu, jo Mazmutītes kundzes seja apmācās kā debesis lietus laikā un viņa pikti man uzsauca: „Jums kauna nav manu solīdo, labi koptu un audzinātu kaķīti salīdzināt ar kādiem tur Kālīšu puikām. Bērni tagad ir visiem vazaņķiem, bet vai jūs varat minēt man vienu solīdu ģimeni, kuŗai būtu vēl tik gudrs kaķītis kā mums?" Es, protams, to nevarēju un tādēļ mūsu draudzīgās attiecksmes beidzās, un Mazmutītes kungs ar kundzi tagad mani ieraugot jau laikus pazūd tuvākā šķērsielā.

Ka draudzība ir dīvaina lieta, to dabūja piedzīvot arī mana meita Cibiņa savā astotā dzimšanas dienā. No skolas pārnākusi viņa ļoti aizkustināta man rādīja lielu kārbu, ko esot saņēmusi kā prezentu no sava bojfrenda. Mānm vecajām ausīm šie vārdi tādi pasveši, tādēļ biju ieinteresēts dzirdēt tuvākus paskaidrojumus. „Nu, bojfrends, tas ir draugs — puika." „Bet tu taču esi meitene, ne puika," neizprazdams brīnījos. „Ak, kāds tu muļķis. Meitenēm ir bojfrendi un puikām gērlfrendi. Es Bilam esmu gērlfrende un viņš mans bojfrends" — tā pārākuma apziņā man sauvukārt pasakidro mana Cibiņa. Šāds paskaidrojums tik ļoti aizkustināja manas tēviškīgās jūtas, ka lika man izdarīt vēzienveidīgas roku kustības pret Cibiņas sēžamo vietu.

Runājot par draudzības dīvainību man nāk arī atmiņā pārdzīvojums, ko izjutu, iebraucot Kanadā un sastapdams ilgi neredzētu bērnības draugu. Prieks bija abpusēji ārkārtīgi liels, bet draudzība vēl lielāka, un es nezinu, cik varenos apmēros tā būtu izvērtusies, ja nebūtu iestājies lūzums. Tas notika pēc tam, kad Miķelim (tā manu draugu sauca) atbrauca brūte Cecilija no Vācijas. Mums bija liels prieks šo notikumu atzīmēt ar kopējām vakariņām. Tik tālu viss bija labi, bet nelaime sākās, kad pie galda atkalredzēšanās priekā Miķelis zaudēja kontroli par savām roku kustībām un tīra krējuma mērces blodiņa no viņa rokām iekrita tieši Cecilijas klēpī. Ar to arī visam bija beigas, jo Cecilija atstāja Miķeli un Miķelis atkal mani, jo mēs esot pie visas šīs nelaimes vainīgi. Patiesībā tā arī laikam bija, jo mana sieva tak bija šo mērci taisījusi un likusi galdā. Patiešām, draudzība ir dīvaina lieta, bet vēl dīvaināki dažreiz ir paši draugi.

aiz DZELZS aizkara

KĀPĒC CHRUŠČEVS MELO?
Pilsētu „jaunie patrioti" „stutē" kolchozus.

22./25. martā Rīgas radiofons krievu valodā sniedza šādu informāciju:

„Viršķu jaunieši vakar (21. martā) rīkoja svētdienas talku mēslu vešanai Raiņa un Vienības kolchozos.

Vakar no Skrundas uz kolchoziem izbrauca 100 cilvēku grupa mēslu vešanai. Izveda 1000 to mēslu, 230 to kaļķa un 70 to torfa.

No Rīgas ostas uz Limbažu rajona Kirova kolchozu izbrauca 20 jaunu ostas strādnieku mēslu talkā; ostas pārvalde deva 2 smagās mašīnas.

Siguldas rajona kolchozam Sidgunda līdz šim bija zemas ražas tāpēc, ka puse mēslu netika izvesti uz tīrumiem, bet vircu neizmantoja nemaz. Tagad katrā brigādē norīkots kolchoznieks vircas izvešanai. Rīgas mašīnfabrika izsūtīja kalēju un atslēdznieku brigādi, kas beigusi mašīnu remontus un tagad ved mēslus.

Šodien (22. martā) MTS un kolchozu agronomu sanāksmē ziņojumu sniedza Nikonovs, paskaidrojot, ka šinī gadā republikā atgūs 100.000 ha atmatu zemes. Tuvākajos 2—3 gados republikā vajadzēšot divkāršot cukura ražu. Šogad ar cukurbietēm jāapsēj 21.000 ha vairāk kā iepriekšējā gadā."

—Ko gan dara kolchoznieki šinī gada laikā, kad lauku darbi tīrumos nav vēl sākušies, ja pilsētu jaunatne, komūnistu apzīmējumā „jaunie patrioti", tik neatlaidīgi tiek dzīta uz kolchoziem vest mēslus un līst līdumus? Vai kolchoznieki būtu aizbēguši uz pilsētām? Un kā tas nācies, ka 8 g. laikā, kamēr saimnieko kolchozi, radušās tik milzīgas iestāvējušu vai atmatu zemes platības?

Padomju Savienības lauksaimniecības „racionālizētājs" Hruščevs pag. gada septembrī kompartijas CK plenārsēdē apgalvoja, ka lielā padomju valsts, tātad arī Pad. Latvija, ar labību nodrošināta: uz katra iedzīvotāja 1953. g. esot ražots 40 pudi labības. Bet šogad 6. martā, t. i. pēc 6 mēnešiem, tas pats Chruščevs un tanī pašā CK plenumā ziņoja pavisam pretējo, proti, ka labības ražas nesedzot iedzīvotāju vajadzības un ka tāpēc nepieciešams palielināt sējumu platību par 13 milj. ha, kaut gan septembrī bija apgalvojis, ka 1953. g. sējumu platība pārsniegusi pirmskara platību par 8 milj. ha un kara sekas likvidētas. Kāpēc Chruščevs melo un kāpēc tagad pilsētās radīti „jauno patriotu" kadri, kas tiek dzīti „stutēt" kolchozus vai arī „brīvprātīgi" doties jaunā vergu darbā uz Kazachstanu aiz Urāliem 8 milj. ha atmatu kultivēšanai?

Vai Kremlis būtu nodomājis glābt no bada sarkano Ķīnu, kuŗai Maļenkovs uzdevis industrializēties un kalt ieročus pret brīvo pasauli? Vai arī Kremļa varasvīri visus šos gadus slēpuši Padomijas lauksaimniecības katastrofālo stāvokli, lai maldinātu brīvo pasauli par saviem sasniegumiem un varenību?

LIEPĀJĀ „JAU TRĪS" MAIZES VEIKALI

26. martā Rīgas radiofons ziņoja: „Liepājā atvērts jauns maizes pārdošanas veikals, pēc skaita jau trešais. Tirgoņu ielā atvērts arī speciāls saldējuma veikals."

— Vai Liepājā nav „laimīga padomju cilvēka dzīve", ja 80.000 iedzīvotāju (komūnistu ziņots skaitlis) apkalpo „veselu trīs" maizes veikali. Ar diviem esot bijis pagrūti, jo katram no tiem vajadzēja apkalpot 40.000 iedzīvotāju, bet tagad, turpretim, „tikai" 27.000. Vai tas nav „liels sasniegums" 10 g. laikā, par ko „laimīgajiem" stāvētājiem rindās jāpateicās kompartijai un Maļenkovam, kas tik „lieliski rūpējas par cilvēku un viņa vajadzību apmierināšanu?"

Arī Dagdas rajonā, ziņo radiofons, šogad atvēršot vēl 6 veikalus un tad katra pagasta padomei būšot pa vienam, pavisam 25 veikali un 4 kioski.

Tāpat arī šī rajona 30 tūkst. iedzīvotājiem „jāpateicas" un „jūsmīgi jāsumina" kompartija: pēc sūrā maizkumosa nebūs jāiet vairs 15, bet tikai 10 klm, citam pat vēl mazāk.

Ai, nabaga cietēja tauta!

43 KARAVĪRI UZŅEMTI ASV PAVALSTNIECĪBĀ

Vācijas bij. galvaspilsētā Berlīnē 24. martā ASV pavalstniecībā uzņemti 43 karavīri, kas kalpo ASV armijā. Šo karavīru starpā ir latvieši, lietuvieši, poļi, vācieši un jugoslavi.

J. J. ELLIS

Mūsu firma ar saviem pieciem birojiem un vairāk kā 100 aģentiem piedāvā visplašāko māju izvēli Toronto

Parkdale
$3.500 iemaksa. 7 istabu atsevišķa kieģeļu māja. Silta ūdens apkure. Garāža, privātais iebraucamais ceļš. Labi maksāšanas noteikumi.
Zvanīt V. LIEPIŅAM OL 6321 darbā, LL 6170 mājās.
Birojs — 383 Roncesvalles Ave

Swansea
$4.000 iemaksa. 8 g. veca 6 istabu dubultķieģeļu māja pirmklasīgā stāvoklī. Moderna virtuve un vannas istaba, piemērota lieluma dzīvojamā un ēdamistaba. Otrā stāvā trīs guļamistabas. Viena izbūvēta un otra nepabeigta istaba pagrabā. Silta ūdens ejļas apkure, garāža un privāts iebraucamais ceļš, liels dārzs
Zvanīt E. ŠTEINHARDAM — OL 6321 darbā, LA 4028 mājās.
Birojs — 383 Roncesvalles Ave

High Park
$12.500 — 6 istabu dubultķieģeļu māja ar ūdens apkures sistēmu. Liels dārzs, garāža
Zvanīt E. HENIŠAM — ME 2471 darbā, JU 1046 mājās
Birojs — 1072 Bloor St. W.

High Park
$16.500 pilna cena 8 istabu dubultķieģeļu mājai labā stāvoklī, ļoti izdevīgā vietā. Divas modernas virtuves, ejļas apkure, divas garāžas. Mazs nodoklis, samērīga iemaksa, starpību sedz viena atklāta obligācija
Zvanīt L. GARKLĀVAM — OL 6321 darbā, KE 3875 mājās
Birojs — 383 Roncesvalles Ave

AIZDEVUMU SAGĀDE

MĀJAS APKĀRTNES IZDAIĻOŠANAI
VISPLAŠĀKĀ IZVĒLĒ
skuju un lapu koki, krāšņuma krūmi, rozes, ziemciešu puķes uzš. 10—15% atlaide.
Padomi un plāni
Agr. V. UISKA
Sheridan Nurseries Sheridan, Ont. (407)

Gibson's
CLEANERS Ltd.
1315 Davenport Rd. Tel. MO 5531
Mūsu pārstāvis
EGONS NORDSTRANDS
Piedāvā savus pakalpojumus jūsu apģērbu ķīmiskā tīrīšanā un gludināšanā

Apkārt zemes lodei

● Tā kā visā pasaulē izvēl balles, nakts, vīna un citu nosaukumu karalienes, tad Rietumvācijas Rīgheimas pagasts, kas pazīstams ar kāpostu audzēšanu, nolēmis nākošajā rudenī izvēlēt arī kāpostu karalieni.

● Pēc Ēģiptes ekskaralienes Narimanas šķiršanas prāvas presē cirkulēja ziņas, ka viņa jau esot saderinājusies ar ēģiptiešu šlāgeru dziedātāju Atrašu. Tagad šo ziņu dementējusi Narimanas māte, paskaidrojot, ka dziedātāju sūdzēšot tiesā par baumu izplatīšanu.

● Vācu auto eksporta veicināšanai uz ASV un citām naudīgām zemēm pazīstamā auto firma Mercedes sākusi serijām ražot slaveno sacīkšu auto — 300SL, kuŗš, sacīkstēm lietojot īpašu benzīnu, attīsta 267 kilometru stundas ātrumu. Glītā iskata auto ar parasto benzīnu lietojams arī ielu satiksmei. Tā kā šī tipa auto dažkārt varētu būt dārgi arī amerikāņu kabatai, tad gandrīz tādā pašā izpildījumā firma sākusi ražot arī divvietīgo — 190SL, kuŗš spējot izkonkurēt katru amerikāņu „kasti", jo ielu satiksmē viegli veicot 180 kilometru stundā.

● Stokholmas inženieru aprindās bieži pārrunājot, ka Padomijas inženieri strādājot pie plāniem par kanāļu rakšanu, pa kuŗiem daudzu upju ūdens, kas līdz šim ieplūdis Arktiskajā jūrā, tiktu aizvadīts uz Kaspijas jūru. Pēdējos gados esot novērots, ka Kaspijas jūras ūdens izgarojumus nespējot aizstāt vienīgi Volgas ūdeņi, un tādēļ draudot ne vien Kaspijas jūras apkārtnes pārvēršanās tuksnesī, bet arī zivju nobeigšanās, kas varētu iznīcināt kaviāra ražošanu.

● Lai protestētu pret Rietumvācijas pasta paredzēto tarifu paaugstināšanu, sākot ar 1. aprīli, marku kollekcionāri kā labi pasta „kundes" piedraudējuši streikot un jaunās markas nepirkt.

● Dienvidslavijas ekskaralis Pēteris iesūdzējis tiesā Parīzes nedēļas laikrakstu „Paris — Match", kuŗš iespiedis anekdotus par ekskaraļa privāto dzīvi. Ekskaralis tiesas procesu arī uzvarējis, un Pēteris no laikraksta dabūs sāpju naudu 500.000 franku apmērā.

● Rietumvācijas valdība uzsākusi plašu kampaņu pret vācu jauniešu aizplūšanu uz franču ārzemnieku leģionu. Šī cīņa starp Bundesrepubliku un leģionāru vervētājiem, kuŗus atbalsta franču okupācijas iestādes, ilgst jau gadiem, un šoreiz vācieši nolēmuši cīņā iesaistīt ārpus plakātiem arī dzelzceļu un kārtības policiju, kuŗai pastiprinātā kārtā jākontrolē gados jaunāku cilvēku izceļošana Francijas robežu virzienā.

● „Nelielu peldēšanos" paredzējis kāds sporta piederumu tirgotājs Neapolē, proti, no Itālijas uz Savienotām Valstīm. Projekts, kuŗš sākumā likās pilnīgi neticams, tomēr var pie labvēlīgiem apstākļiem īstenoties. Redzīgais sportists aprēķinājis, ka šo lielo gabalu varētu veikt, ja 24 vīru komanda stafetes veidā peldētu 65 dienas, pie kam katrs peldētājs peldētu tikai vienu stundu dienā. Viņš uzaicinājis valdību nodot šīs komandas vadības rīcībā pavadkuģi, ārstus, trenerus u. c. nepieciešamo personālu un palīglīdzekļus. Startētu Neapolē, bet mērķis būtu Nujorka, kur pēdējais peldētājs nodotu amerikāņu tautai italiešu tautas vēstījumu. Stafetes starts izplānots uz 1955 gada 1. jūliju.

PATEICĪBA

Pēc aizvadītajām mūsu varoņu piemiņas dienām — kā pulkv. O. Kalpaka, tā leģiona kauju aicineres dienas, DV Kanadas valde izsaka sirsnīgu paldies visām organizācijām, draudzēm un mācītājiem, kas tik dziļi izjustiem vārdiem aizlūdza par kritušajiem varoņiem. Tāpat sirsnīgs paldies visiem māksliniekiem, kas sekmēja šo sarīkojumu svinīgo noskaņojumu.

DV KV

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās KE 5628

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. SILVIJA UŽĀNS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS, ĀDAS SLIMĪBĀS
(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)
Tel. GL 2892, Toronto